

IV. Ser

Reggeli Ujság

Noviszád, 1938 augusztus 26

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

19. évfolyam 232. szám

Lord Runciman megbízottja Londonba érkezett és tárgyalt Halifax külügyminiszterrel

A cseh sajtó írásmódora a szudétánémet kérdésben még élesebbé vált. A Nova Doba című szociáldemokrata lap hétfőn azt írta, hogy a csehszlovák kormány kész a további tárgyalásokra, de viszont a csehszlovák katonák is befejezték utolsó előkészületeiket. A szudétánémet párttal — írja a lap, — le kell számolnunk. Lehetséges, hogy eljön az idő, amikor nem szabad annak módjára ügyelni, hogy a csehszlovák határokon belül az állam tekintélyét miként lehet biztosítani. Feltűnést kelt, hogy a Slovenski Hlas, Hodzsa lapja is fenyegető hangokat hallat. Ha a szudétánémet problémát belpolitikai téren kell megoldani, akkor a birodalom részéről hallatott lármás kísérlet legalább is tapintatlan. Ha azonban ezt a kérdést, mint nemzetközi kérdést oldják meg, úgy ez annyit jelentene, hogy a csehszlovák kormány kényszerülve lenne olyan eszközökhöz nyulni, amelyek kielégítően állanak rendelkezésre.

RUNCIMAN KIKÜLDÖTTE LONDONBAN

Anton Guatkins, lord Runciman missziójának tagja repülőgépen Prágából Londonba utazott. Utja prágai politikai körökben igen nagy feltűnést keltett. Runciman missziójában ugyan hangoztatják, hogy az út kizárólag magánjellegű, egészen természetesnek tartják Prágában, hogy Guatkins magánútját arra használja fel, hogy londoni hivatalos köröknek részletesen beszámoljon a csehszlovákiai helyzetről.

Londoni jelentés szerint

Guatkins, aki szerdán este érkezett meg Londonba, azonnal jelentkezett a külügyminisztériumban, ahol lord Halifax külügyminiszternek jelentést tett a csehszlovákiai helyzetről.

Azok a hírek, amelyek Prágában elterjedtek és arról szóltak, hogy Guatkins már magával hozta volna lord Runciman megoldási tervét, még koraiak, mert végleges megoldási tervet még nem dolgozott ki Runciman. A prágai lapok azt hiszik, hogy Guatkins Középeurópa gazdasági átszervezésére vonatkozó tervet vitt magával Londonba, mivel lord Runciman érkezésekor olyan hírek is napvilágot láttak, hogy az angol misszió a gazdasági megújulás tekintetében is folytat majd tanulmányokat. Az »A-Zet« jelentése szerint a Középeurópa gazdasági talpraállítására vonatkozó tervet elsősorban a szudétánémetek által lakott területek prosperitását akarja növelni, még pedig olyképpen, hogy Romániától, Jugoszláviától és Magyarországtól mezőgazdasági terményeket venne át Csehszlovákia, viszont ennek ellenértékéért a szudétánémet iparvidékekről szállítanák az ipari cikkeket délkeleti Európa államaiba.

HENLEINEK A NEMZETI SZOCIALISTA PÁRTNAPRA NÜRNBERGBE UTAZNAK

A cseh távirati iroda jelentése szerint Prágában úgy tudják, hogy Henlein Konrád és a szudétánémet párt néhány vezető tagja Nürnbergbe utaznak a nemzeti szocialista pártnapra. Henleint és társait Hitler hívta meg Nürnbergbe.

AZ ANGOL KABINET POLITIKAI MINISZTEREINEK TANÁCSKOZÁSA

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök, lord Halifax külügyminiszter, sir John Simon és Wilson miniszterek tegnap megbeszélést tartottak, amelyen a

csehszlovákiai helyzettel foglalkoztak.

Az angol sajtó is behatóan foglalkozik ezzel a konferenciával. A »Financial Times« szerint Sir John

Simon szombaton a skóciai Lenarqueban beszédet fog mondani és ebben főleg a középeurópai eseményeket ismerteti.

A Daily Mail ezt írja:

Nagybritannia a napokban ismét megismerteti majd a világgal álláspontját azokkal az eseményekkel szemben, amelyek jelenleg lejátszódnak Európában. A kijelentés egészen nyílt és világos lesz és különösen azokra a kötelezettségekre mutat rá, amelyek Nagybritanniát Franciaország irányában kötelezik.

Szeptember közepén kezdik meg a Schuschnigg elleni per tárgyalását

Bécsből jelentik: Hivatalos közlés szerint Nürnbergben kezdik meg a pert dr. Schuschnigg volt osztrák kancellár és a volt osztrák kormány többi tagja ellen. Nem történt még döntés arra vonatkozóan hogy a pert a nyilvánosság előtt tárgyalják-e le, vagy pedig a nyilvánosság kizárásával. Hivatalos helyen azonban közölték, hogy abban az esetben, ha zárt tárgyalást tartanak, a külföldi sajtó képviselői mégis bebozsájtást nyernének a tárgyalóterembe, hogy tanui lehessenek a tárgyalásnak.

Hivatalos helyen kijelentik, hogy dr. Schuschnigg volt kancellár még mindig Bécsben van.

Párisban remélik, hogy a kisebbségek ügyében megindított tárgyalások rövidesen eredményes befejezést nyernek

A Blédi konferencia határozatát kedvezően fogadták Párisban

A francia sajtó, jobboldali lapok épen úgy, mint a baloldaliak a legnagyobb meglepedés hangján írják a blédi konferencia határozatáról. Rámutatnak arra, hogy a kisantant államok és Magyarország közötti előzetes megegyezés a középeurópai béke állandósítását jelenti. Minden lap elismeri, hogy az egyezmény létrejöttében nagy érdeme van dr. Sztójadinovics Milán miniszterelnök-külügyminiszternek, aki ügyes politikai eszközökkel és diplomáciai adottságával nagy mértékben elősegítette az egyezmény létrejöttét.

Azt a kétoldali biztosítást, hogy Magyarország és a kisantant államok egyaránt tartózkodni fognak egymásközi viszonyaik rendezésénél az erőszaktól, kedvező ténynek tartják Párisban a kisebbségi kérdés megoldására és a francia lapok ezzel kapcsolatban annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy a kisebbségi kérdés rendezésére vonatkozó tárgyalások rövidesen eredményesen nyernek befejezést.

Reggeli levél

A kutyák is bevonulnak

a legközelebbi háborúba. Az egésznek fele se tréfa. Ugyan kinek van kedve tréfálkozni, mikor az egész világ új háborúra készül? A kutyákról, mint négylábu katonákról Maxime Baze beszélt néhány héttel ezelőtt a párisi sajtónapon. Fontos szerep jut a kutyáknak, amelyek nem lehetnek egy évnél fiatalabbak és két esztendőnél öregebbek — így mondja ez a francia mérnök. Ugyancsak háborús tárgyú az a beszéd, mit nagy közönség előtt mondott el. Egyébként nagy kutycbarát, aki legközelebbi frontra küldi a pulikat is. Páris környékén, Asnieres határában valóságos kutyatemető van, amelyben néhány életmentő eb mellett szép számmal akad a világháborúban szolgált és megsebesült négylábu katona sirja is. Ezekről a szomoros értelemben vett névtelen hőskről meg is emlékezett Mordacq tábornok ama beszédében, amelyet a Hadikutyák Szervező Csoportja alakuló gyűlésén mondott el. Ez a generális elsőrangú szakértője a hadikutyák kérdésének. Érdekesen nyilatkozott a kutyák jövőendő szerepéről a háborúban.

Már a világháború megmutatta, hogy négylábu barátaink felbecsülhetetlen szolgálatokat tehetnek a hadialakulatokban. A francia hadseregnek 1914-ben mindössze néhány egészségügyi állata volt. Ezek is rosszul voltak idomítva. 1918-ban már 13 ezernél nagyobb létszámú, tökéletesen betanított kutyahadsereg harcolt, amelyek tagjai részben az előőrsök és előretolt állásban lévő patulok leghűbb és legfontosabb támogatói, részben hírvivő és összekötő szolgálatra beosztott futárok voltak. Sokhelyütt ők őrizték a foglyokat és ők szállították sok esetben a municiót. A besorozott kutyák, illetőleg azok, amelyeket gazdáik saját ídészántulokból bíztak a hadseregbe, kevés hasznot hajtottak. A hadicélokra legalkalmasabb állatot a párisi sintértelepen találta a hadvezetőség. Vagyis az elárvult, elhagyott, kóboréltre szokott ebek közül kerültek ki a legjobb hadikutyák. Ezek néhány jó falatért, jó szóért hamarosan a legkiválóbb hadiönkétesekké változtak át. Ha válogatni lehet, a futár- és élelmezési szolgálatra mégis legjobb anyoának a drótszörű és középtermetű állatot tartja ez a francia mérnök. Őrző szolgálatra megfelelnek az angol és dán dogok.

Azt is meghatározza a francia mérnök, hogy melyik a »tauglich«. A hadiszolgálatra alkalmas kutya lehetőleg ne legyen egy esztendőnél fiatalabb és két évnél öregebb. Ne legyen fehér szörű, mert akkor az ellenség túlságosan hamar felfedezné. Legjobb a föld és a hervadó lombok színéhez közelálló árnyalatú. Ámbár ma már szükség esetén meg is festheti a hadvezetőség, esetleg csukaszürkére, mint ahogy ezt megcsinálták a világháború alatt. Fontos az, hogy a jól idomított hadikutya ne ugasson semmi körülmények között, mert ezzel magára vonná az ellenség figyelmét, ami előny helyett hátrányt jelentene. A jövő háborúja, ha erre sor kerülne, egyetlenül felhasználná a múlt tapaszt-

„AZ ország biztonsága fontosabb a szociális törvényeknél“

Jelentette ki Daladier francia miniszterelnök pártja ülésén — A népfront a francia kormányra azonnali összehívását követeli.

Párisból jelentik: Daladier francia miniszterelnök vasárnap esti rádióbeszéde, amelyben a negyven órás munkahét ellen nyilatkozott, állandó nagy izgalomban tartja a francia politikai köröket.

A népfront párisi szekciójának bizottsága tegnap ülést tartott és ez alkalommal határozatot fogadtak el, amelyben elégedetlenségüknek adnak kifejezést Daladier beszédével szemben. A bizottság a negyvenórás munkahét ügyében, valamint a többi szociális kérdésben hozott törvényeket sérthetetleneknek tartja, amelyeket nem engedhetnek megváltoztatni. A határozat felhívja Páris munkásait, hogy még inkább erősítsék egysé-

güket. A bizottság azt is elhatározta, hogy követelni fogja a parlament összehívását.

A szocialista párt elhatározta, hogy követelni fogja a parlament összehívását. Mialatt a népfront így forr, Daladier megjelent pártja, a radikális szocialista párt végrehajtó bizottsága előtt és ott újabb beszédében indokolta meg a múlt vasárnap elhangzott beszédének a népfront által kifogásolt részleteit. Daladier miniszterelnök, aki egyúttal hadügyminiszter is, rámutatott arra, hogy más országokban milyen nagy katonai előkészületek folynak és milyen gyorsan készíttik ott a hadianyagot.

Összehasonlítást tett Franciaország és a többi állam között és ennek eredményeként vonta le azt a következtetést, hogy a hadiparban Franciaország sem maradhat a többi állam mögött. Beszéde befejezése előtt hangoztatta, hogy az ország véderéjének növelése rendkívül szükséges, mert az ország biztonsága fontosabb, mint néhány szociális törvény elvi megállapítása.

»Feltétlenül szükséges, — hangoztatta Daladier, — hogy azok a gyárak, amelyek a honvédelem céljaira szükséges anyagot gyártják, fokozzák termelésüket, mert csak az erős Franciaország tudja biztosítani a békét. És minden halasztás nélkül, azonnal erősnek kell lennie, nem pedig hat hónap vagy egy év múlva. Más megoldást erre vonatkozólag nem látok, mint a negyven órás munkahéthez való csökkönnyös ragaszkodásnak a megszüntetését. E törvény végrehajtását sokkal ruganyosabb eszközökkel kell eszközölni. Franciaország Európa egyetlen állama, amelyben a 40 órás munkahetet bevezették, míg más országok hadianyag gyáraiban hetenként hatvan órát dolgoznak.«

Daladier beszéde után a radikális szocialista párt végrehajtó bizottsága határozati javaslatot fogadott el, amelyben teljes bizalmáról biztosította a miniszterelnököt. A határozatban rámutatnak arra, hogy Franciaország történelme legkritikusabb pillanataiban mindig egységes erővel mentette meg magát. Erre az egységes erőfeszítésre ma nagyobb szükség van, mint volt bármikor máskor. A radikális szocialista párt ezért bizonyosra veszi, hogy

mindenki támogatni fogja Daladiert az ország javáért megkezdett munkájában.

A radikális szocialista párt parlamenti plénuma pénteken ül össze ülésre és ez alkalommal Daladier miniszterelnök részletesen ismerteti majd állásfoglalását. A miniszterelnök pártjának vezetői elhatározták, hogy nem járulnak hozzá a parlament idő előtti összehívásához, amint azt a baloldali pártok kérték.

talatait. Vagyis sokhelyütt alkalmaznának kutyákat exponált helyen való szolgálatra, továbbá összekötőszolgálatra az egyes front- és hadszakaszok között. A francia mérnök szerint a kutya négyszer oly sebesebben ér célhoz, mint az ember. Ott, ahol egy katona háromnegyed óráig kuszlik, lopakodik, a kutya tíz perc alatt elvégzi dolgát.

A jövő háborúban fel fogják használni a kutyákat munitiópótló szolgálatra. Egy-egy hadikutya tizenöt gránátot vagy tizenöt gépfegyverszalagot derékra erősítve cipel magával. A felderítő szolgálatban kitűnő szolgálatokat tettek a háborúban a négylábu francia katonák. Ott, ahol az ember valóban a sötétben tapogatózik, a kutya kitűnő szimatja révén bizonyosra indul és így a kutató előőrsöket is utbaigazítja, illetve figyelmezteti, hol fenyegeti őket az ellenség előretolt állása.

A hadikutyák nevelése, illetve dresszírozása igen nagy gondot igényel. Meg kell szoktatni őket a különböző lövedékek zajára, szóródására és egyéb veszedelmekre is, nehogy a döntő pillanatokban elveszítsek fejüket és csődöt mondjanak. Nem szabad a hadikutyákat fenyegetni, mert akkor nem vesztik el bátorságukat. A hadikutyának bátornak és öntudatosnak kell lenni. Büntetés helyett jó falatok iránti szeretetet aknázza ki a szelidítő, a fronton pedig meg kell jutalmazni őket, ha jól végezték feladatukat. Hadiérem helyett legszívesebben fogadják el a jó dísznocsükköt. Maxime Baze nyilatkozata szerint a kutya igen fontos szerepet töltenek be és nem kis mértékben hozzájárulnak majd a győzelem kivívásához. Jaj nektek kutyák, most már rajtatok is a sor!

(*)

Magán kereskedelmi akadémia és technikai iskola nyílik meg Petrovgrádon?

Petrovgrádról jelentik: Petrovgrádon minden évben nehézségek mutatkoznak a kereskedelmi akadémia első osztályába való beiratkozás körül. A kereskedelmi akadémia ugyan is nem rendelkezik kellő számú tanteremmel és csak korlátolt számban vesznek fel az első osztályba tanulókat. A beiratkozni szándékozó tanuló száma azonban évről-évre növekedik és minden évben párhuzamos első osztályt kellett felállítani, amelyet a kereskedelemügyi minisztérium mindenkor csak hosszas utánjárás után engedélyezett de csak úgy, hogy az osztály fentartásának költségeit a város, a kereskedelmi és gyáripari kamara és a szülők viselik.

A petrovgrádi kereskedelmi és gyáripari kamara most nagyjelentőségű tervet dolgozott ki, amelynek megvalósítása esetén egyszersmindenkorra rendeződik a kereskedelmi akadémia ügye. A kamara ugyanis kérvényt intézett a kereskedelmi minisztériumhoz.

magán kereskedelmi akadémia és középfoku technikai iskola létesítésére kért engedélyt, azaz, hogy a minisztérium adja meg az iskolának a nyilvánossági jogot.

A kérvény indokolása szerint Petrovgrádon egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul a szakiskolák iránt és az államnak is érdeke, hogy minél nagyobb számú szakképzett ifjúsága legyen. Az iskola fentartásáról a kamara gondoskodna és így az állam mentesülne két iskola fentartásának költségei alól. A magán kereskedelmi akadémiaiban a jelenlegi állami kereskedelmi akadémia tanárai tanítanának, a középfoku technikai iskolában pedig, amelynek építészeti és gépészeti szaka lenne, az államvasúti műhely és a főszoigabirósági technika ügyosztály mérnökei adnák elő a szaktantárgyakat, a többi tantárgyat pedig a gimnázium tanárai.

Petrovgrádon nagy érdeklődéssel várják a kérvény sorsát. Remélik, hogy a minisztérium még augusztus hónap folyamán dönt és kedvező döntés esetén még az idén megkezdí működését mindkét iskola.

Változó szerencsével folynak a harcok Spanyolországban

A spanyolországi harctérről meg lehetőségen ellentétes hírek érkeznek. A nemzeti vezérkar jelentése a nemzeti csapatok sikereiről számol be, a köztársasági főparancsnokság pedig a vörös csapatok sikereit ismerteti. A vörösök a maguk sikereinek ismertetése mellett azonban kénytelenek beismerni, hogy a nemzetiek Korberetől északra több vörös állást elfoglaltak.

Augusztus huszonkilencedikén nagy légiháború lesz Noviszád fölött

A légi csatában részt vesznek a bombavető és a léghárító ütegek is

A lakosságnak 15 perc áll majd rendelkezésre, hogy biztos fedél alá jusson

Szerdán, augusztus 24-én este 8 órakor megtartották Noviszád fölött a második próba légitámadást. A támadás jól sikerült, mindössze kisebb, a lakosság könnyelműsége folytán keletkezett zökkenők rontották a hatást. Nyolc órakor, amikor a szirénák felbugtak, kialudtak az uccák lámpái, csupán néhány égő vetett tompa fényt az utra, amelyeket előzőleg kék papírburkolattal láttak el.

A villamosok és egyéb járművek közlekedése szünetelt, a lakosság pedig fedél alá húzódott.

A légvédelmi bizottság Plesznicsár Milán tábornok hadosztályparancsnok elnökkel és Szviresević titkárral az élen megszaktítás nélkül fáradozik, hogy a lakosságot minél tökéletesebben kioktassa az esetleges légitámadás elleni védekezésben. A két legutóbbi próba légitámadás, Plesznicsár tábornoknak az újságírók előtt tett kijelentése szerint, túlnyomó részben sikerrel járt, amint megszólaltak a szirénák és a templomok harangjai, a lakosság azonnal fedél alá vonult. Hogy az esetleges hibákat később korrigálhassák, Noviszád, Petrovaradin, Karloveci és a többi Noviszádhoz tartozó helységek fölött megfigyelőgépek röptültek és a felde-

minden legkisebb hibát lelkiismeretesen feljegyeztek.

A tapasztalatról tegnap délután beszámoltak Plesznicsár tábornoknak a megfigyelőgépek pilótái és a jelentésekből megállapítható, hogy Noviszádon, de különösen Karlovecin és Kamenicán nagyon jól sikerült az elsőtűzés. Több kisebb helységben azonban nem oltották el a villanyt és egyáltalán nem tették meg a követelményeknek megfelelő óvintézkedéseket, az uccák lámpasorain könnyen elizogdhattak és a helységnek megtámadhatták legveszélyesebb pontjait. E megfigyelések alapján a légvédelmi bizottság megteszi majd a szükséges lépéseket, hogy a jövőben hasonlóké elő ne fordulhassanak és

a védekezés százszázalékosig sikerüljön.

Mindez csak az előzetes gyakorlatokhoz tartozik, amelyek megelőzik az augusztus 29-i nagy légi támadást, amikor Noviszád ellen légi támadást követnek el az ellenséges bombavető. A védelmet az első hadosztály látja el, erre való tekintettel nem lehet pontosan tudni, hogy mikor kezdődik a város megtámadása és hogy pontosan mikor adják majd meg a védekezés jelét. Mert, hogy az ellenség bombavetői győznek és megtámadják Noviszádot, az bizonyos — jelentette ki mosolyogva Plesznicsár tábornok, — mi ugyanis légvédelmi leckét akarunk és így

az ellenséges gépeknek okvetlenül győzniük kell, hogy el-

juthassanak Noviszád fölé.

A légi támadás egyike lesz az utóbbi évek legszélesebbkörű támadásainak, rendeletet adtak a környék csendőrségének, hogy figyeljék az ellenséges bombavető megjelenését és arról azonnal tájékoztassák a hadosztályparancsnokságot. Ugyanígy figyelik majd a helységekben és városokban is a gépek hadmozdulatait. A vadászgépek a bombavető elé repülnek, megtámadják és megkísérik feltartóztatni őket. Ennek a harcnak a kimenetelétől függ, hogy mikorra éri el Noviszádot a légi támadás. Amint a környék megfigyelői jelentik a hadosztályparancsnokságnak, hogy az ellenséges repülőraj megindult Noviszád felé,

riadót fujnak és ugyanakkor akcióba lépnek a léghárító ütegek, a dunai hadiflotta és a monitorok, valamint a város ködbeburkoló műszaki osztagok.

Munkában lesznek ezenkívül a mentők, tüzoltók és egyéb kirendeltségek is, a gáz nemét megállapító kémiai szakértők, a gázbomba színhelyét fertőtlenítő csoportok, a romokat eltakarító osztagok és mások.

Noha pontosan nem lehet tudni a támadás időpontját, bizonyosra vehető, — mondta Plesznicsár tábornok, — hogy

a nappali támadás délután 3 és 5 óra között történik, az éji pedig 8 és 11 óra között.

Ezek szerint tehát a lakosságot nem figyelmeztetik előre, nem tudatják vele, mint eddig, pontosan

a támadás időpontját, a riadó elhangzása után azonban lesz elég ideje, hogy fedél alá jusson, mint ahogy azt 20-án és 24-én tette. A lakosságnak mindaddig elrejtőznie kell maradnia, amíg a támadás elmultát jelző szirénabugás nem hallatszik. A támadás valószínűleg 30—40 percig tart, azonkívül, hogy a riadó elhangzása után mintegy 15—20 perccel később érnek a város fölé az ellenséges repülők. A vész elmultát jelző szirénázás után azonban azonnal csak a személyi forgalom indulhat meg, a kocsik és egyéb járművek rövid ideig még kénytelenek lesznek várni, mivel a mentők, tüzoltók és más kirendeltségeknek előbb vissza kell vonulniok lakanyáikba.

Az előkészületekkel kapcsolatban ma, augusztus 26-án esti hat órakor plenáris ülést tart a légvédelmi bizottság. Az ülést a báni hivatal nagytermében rendezik és részt vesz Rájics bán, valamint Petrovics tábornok, hadseregparancsnok és a helybeli és környéki légvédelmi bizottságok működő tagjai is, élükön Plesznicsár Milán tábornok hadosztályparancsnokkal, a légvédelmi bizottság elnökével.

Ezen az ülésen hozzák meg a határozatokat, amelyek irányítói lesznek a hétfői, augusztus 29-i nagy légi támadásnak.

A légvédelemnél szükséges szerek és szervek fölötti szemlélt vasárnap, augusztus 28-án délelőtt 9 órakor tartják meg az Emlékotthon előtt.

A halálba keringőzött egy estélyiruhás szerelmespár

Inkább öngyilkosság, mint válogás — Egy előkelő angol hölgy szerelmi tragédiája

Londonból jelentik: Megdöbbentő kettős öngyilkosság történt Birmingham mellett. A város közelében lévő Sandy Hill egyik villájában gázzal megmérgezte magát egy szerelmes pár: az ismert társasági uriaszony, Mina Forsyth, akinek férje híres tudós és a harmincnégy éves William Pountney. Mindketten halottak voltak már, amikor rájuk találtak. A huszonnyolc éves, fiatal asszony

hőbér estélyi ruhát, a férfi pedig frakkot vett fel az öngyilkosság alkalmából. Az öngyilkosságot közös elhatározással követték el és mint a rendőri nyomozás megállapította, a szó szoros értelmében áttáncoltak a halálba.

A különös öngyilkosságnak romantikus előzményei vannak. William Pountney, akinek szerelmi kalandjairól sokat beszéltek az angol társaságokban, egy francia fürdőhelyen ismerkedett meg néhány héttel ezelőtt a huszonnyolc éves, gyönyörű fiatal asszonnyal, Mina Forsyth-tal, William Pountney első feleségétől már régebben elvált és második feleségétől válófélben volt. Első házasságából há-

rom, a másodikból egy gyermeke született.

A VEGZETES IDILL

Az elegáns megjelenésű férfi és a feltűnően szép fiatal asszony a francia fürdőhelyen kötöttek ismeretséget és egymásba szerettek. Több héten át tartó boldog idill után azzal tértek vissza Angliába, hogy Birmingham közelében villát bérelnek, noha a fiatal asszonynak vissza kellett volna térnie férjéhez.

A szerelmes pár azonban inkább a halált, mint a válást választotta. Megállapodtak abban, hogy öngyilkosságot követnek el, mert egy percig sem tudnának egymás nélkül élni. Az öngyilkosságot gondosan és teátrálisan lécsítették elő.

Az öngyilkosság estjén bucsuleveleket írtak. Az egyiket egy közös ismerősüknek címezték, akivel közölték megindaghatatlan elhatározásukat, hogy együtt mennek a halálba. A másik bucsulevél a fiatalasszony édesanyjának szólt. Ez a lakonikus levél így szólt:

„Bocsánatot kérek, de elmegyek — nem akarjuk, hogy valaha is elválhassanak bennünket. A fiatalasszony arra kérte még édesanyját, hogy

holttestüket a tenger mélyére engedjék le.

vagy pedig annak a francia fürdőhelynek a temetőjében helyezték örök nyugalomra, ahol a végzetes szerelmi idill legszebb napjait élték.

A bucsulevelek befejezése után a halálra készülő szerelmes pár estélyi ruhát öltött. Az asszony gyönyörű estélyi ruhában, a férfi pedig frakkban jelent meg a legelegánsabb birminghami étteremben, ahol nagy feltűnést keltett a jökevdű, elegáns, fiatal pár.

AZ UTOLSÓ VALCER

Mindketten jókedvűek voltak, vidáman vacsoráztak, majd pedig a táncolók közé vegyültek. Hosszu időt töltöttek itt, majd autón hazamentek a város melletti villába. Otthon azután felkészültek az öngyilkosságra.

Jökevdűen akartak a halálba menni és ez sikerült is nekik: néhány üveg pezsgőt ittak meg, miközben gramofon hangjaira táncoltak. Egymásután tettek fel a vidám tánclemezeket a gramofonra, amelyen egy valcerlemez találtak, amikor az öngyilkosságot felfedezték. Ez a valcer volt az utolsó tánc, amit a halálba induló szerelmespár el táncolt. Mint a nyomozás megállapította, abban a pillanatban, amikor az utolsó valcer hangjai felcsendültek a gramofonon, a férfi kinyitotta a gázcsapot, s eszméletük utolsó pillanatáig táncoltak. Még szólt a jökevdű bécsi valcer a gramofonon, amikor az öngyilkos szerelmesek kábultan terültek el.

Mire a valcer elhangzott, mindketten halottak voltak.

Másnap reggel találták meg estélyiruhás holttestüket a villában. A gondosan lezárt szoba padlóján négy pezsgősüveg hevert, egy függöny mögött kis asztalon állott a lejárt gramofon.

Az öngyilkosság nemcsak különös körülményeinél, hanem két áldozatának társadalmi állásánál fogva is nagy feltűnést és megdöbbenést keltett.

Gyakorlati továbbképző tanfolyam a noviszádi leánypolgári iskolában

Gyorsírást, gépirást, gyermeknevelést, valamint háztartásvezetést tanulnak a tanfolyam hallgatói

A noviszádi leánypolgári iskola igazgatósága egy évvel ezelőtt igen fontos és sikeres tanfolyamot indított. A polgári iskolát végzett leányok részére egyéves továbbképző tanfolyamot tartanak teljesen olyan keretek között, amint a rendes iskolai tanítás folyik. A továbbképző tanfolyamon gyors- és gépirást, csecsemőgondozást, gyermeknevelést, háztartásvezetést stb. tanítanak, szóval csupa olyan gyakorlati ismereteket, amelyekre ugy a dolgozó nőnek, mint a jó családayának szüksége van. A tanfolyamon nincs külön tandíj, csak azt a minimális tandíjat kell fizetni, ami a polgári iskolában kötelező, a rendes feltételek mellett, vagyis vagyontalan szülők gyermekei nem fizetnek semmit.

A továbbképző tanfolyam beiratásait szeptember negyedikén és ötödikén végzik. A tanítás szeptember 15-én kezdődik meg.

A leánypolgári iskolában egyébként az első osztály részére szeptember elsején, a második osztály részére szeptember másodikán és a harmadik, valamint negyedik osztály részére szeptember 3-án tartják meg a beiratást. Utólagos beiratás szeptember negyedikén és ötödikén.

A pótvizsgákat augusztus 29-én, 30-án és 31-én tartják meg.

Beszélgetés Szent-Györgyi professzorral

a zürichi élettani kongresszuson a magyar tudomány világsikeréről és a modern haladásról

(Zürich, augusztus.) A nemzetközi élettani kongresszus, amelyen ezer-kétszáz részt vesznek a világ minden tájáról, a szemlélő számára azt a furcsa változást mutatja, hogy

az élettan egyre jobban vegytanná változott.

A régebbi fiziológiai kongresszusokon szép demonstrációkat láttunk, hogyan működik ez és ez a szerv: ez nagyjából megszűnt. Ma napokig tárgyalnak arról, hogy milyen vegyi anyag termelődik ennek és ennek a szervnek a funkciója során és miféle vegyi anyagokkal lehet ezt a funkciót befolyásolni. A helyzet körülbelül az, hogy az életből sok minden áttelődött a laboratóriumba. Ezt a fejlődést mutatja különben a gyakorlati orvostudomány is.

A kongresszus legérdekesebb résztvevője kétségtelenül Szent-Györgyi Albert. Páratlanul népszerű. Szent-Györgyiben ritka és csodálatos emberi kedvesség rejtőzik. Megvan az adománya, hogy néhány szóval egy életre magához láncolja az embereket.

Beszélgetünk és megemlítem ezt neki. Mosolyog:

— Az egész csak azért van, — mondja — mert őszintén csinálom mindent. Az emberek megérzik, hogy ragaszkodom hozzájuk. Itt minden kézzel érhető ujjal és köntösökkel, amely fűz minket, magvarokat a Nyugathoz, a nagy népekhez, az emberek szellemi közösségéhez.

A TUDOMÁNY KÖVETEI

— Ezen a kongresszuson részt vesz harminc-negyven fiatal és idősebb magyar kutató. Részben önálló előadásokkal szerepelnek, részben a vitákban nagy tudományos felkészültséggel. Hígyje el nekem, hogy ilyen hatalmas nemzetközi tudományos összejöveteleken dől el végérvényben, hogy

a nemzetek legelső sorába tartozunk-e,

vagy pedig a népek második csoportjához, amely mindent készen vesz át idegen kulturáktól. És ha körülnéz, meghallgatja az előadásokat, beszélget a leghíresebb angol, amerikai, francia kutatókkal, látni fogja, hogy

a magyarokat a ranglista vezetői közé

helyezik. És ilyenkor nemcsak a természettudományról van szó. Külföldön sokkal nagyobb szerepet játszik a politikában a kutató, mint nálunk. Ezer orvostudós véleménye tehát döntő lehet a világ közvéleményének kialakításában. Az a fiatal és idősebb magyar gárda, amely eljött hazulról, hogy bemutassa a magyar kutatás fényes sikereit, érzésem szerint azt a szerepet játssza, mint az ország követel.

Megkérdezem Szent-Györgyitől, miben látja a nemzetközi élettani kongresszusok jelentőségét, amelyek háromévenként rendeznek a világ valamennyi neves fiziológusának jelenlétében?

KUTATÁS ÉS GYÓGYÍTÁS

— Az élettan — hangzik a válasz —

a modern orvostudomány igazi alapja.

Amit mi itt számokban, kémcsövekben, kísérletekben elgondolunk és meghatározunk, előbb-utóbb gyakorlati következményekkel jár. Olyan értelemben, hogy a gyógyítás átveszi eredményeinket. Ha például ezen a kongresszuson hallani fogja, hogy Karrer svájci kutató igazolta: a sterilitás,

az asszonyok meddősége rengeteg esetben egy bizonyos fajta vitamin hiányára vezethető vissza,

amely vitamin megtalálható a buzacsi olajában, akkor több mint valószínű, hogy az orvostudomány ezt a felismerést értékesíti és gyógyszerül használja az új anyagot. Karrer most már szintetikusán is előállítja a sterilitás-ellenes vitamint és remény van rá, hogy a gyógyítás ilyenformán nagy lépésekkel halad előre.

A zürichi műgyetem modern, barátságos épülete előtt, ahonnan áttekinthető a tó és a távlatból ide sugárzanak az Alpok, két magyar professzor sétál karonfogva: Mansfeld, a pécsi egyetem gyógyszer-tanára és Beznák Aladár, a pesti egyetem fiziológusa. Szent-Györgyi feljűk mutat pipájával.

KÉT FONTOS EREDMÉNY

— Nézze meg őket. El lehet-e vitatni az élettan jelentőségét az orvostudományban, a terápiában, ha arra gondol, milyen előadásokkal szerepel ez a két magyar kutató? Beznák Aladár kimutatta, hogy a mellékvese fizikai munkánál, sportnál megnövekszik és erőteljesebb működésre kényszerül. A mellékveséről, amely az agyfűggelék is befolyásolja, jól tudjuk, hogy az agyfűggelékkel együtt a test fontos védekező szerve a betegségek ellen. Most már sejtjük, hogy

a sportnak, a tulzába nem vitt fizikai munkának miért van olyan jótékony szerepe

a szervezet egészséges működésének biztosításában.

— Ami Mansfeld professzort illeti, akinek tanítványa vagyok, ő a vészes vérszegénység keletkezésének új okaira és a gyógyítás további hatalmas lehetőségeire mutat rá. Vizsgálatai során sikerült a pajzsmirigy új hatóanyagát, a myetotrop hormont előállítani, amelynek hiánya Mansfeld szerint a vészes vérszegénységet okozza. Nagy valószínűsége van annak, hogy ez a hatóanyag a jövőben

a vészes vérszegénység ama súlyos eseteiben is gyógyulást fog hozni, amelyekben a máj hatástalanul bizonyult.

A magyar résztvevők névsora itt következik. Megjegyzendő, hogy minden külön értékelő jelző nélkül, szigorú ábécérendben közlöm a ne-

veket. A nemzetközi sulyu magyar kutatók nem akarják a fiatalokat háttérbe szorítani.

Szóval: Bangha Ilona, Berend Miklós, Beznák Aladár, Beznák Aladárné, Blazsó Sándor, Bodó Richárd (Amerika), Ernst Jenő, Hevesy György (Lengyelország), Fischer Ödön, Horvai Lajos, Jendrassik Loránt, Jeney András, Kliebert Gyula, Kokas Eszter, Koppányi Tivadar (Amerika), Lánzos Anna, Láng Sándor, Mansfeld Géza, Reiner László, (Amerika), Simon Sándor, Somogyi Mihály (Amerika), Straub Brunó, Szarka Sándor, Szent-Györgyi Albert, Szent-Györgyi Albertné, Tangl Harald, Torda Klára (Olaszország), Verzar Frigyes (Svájc), Went István.

Anélkül, hogy bárkivel kapcsolatban kommentáló szavakat írnék le, nem szabad említés nélkül hagyni, hogy az ifjú Koppányi Tivadar, aki mint medikus hagyta el sok éve Magyarországot és annak idején személtető kísérletei tették híressé, sőt

hírhedt — mint kitűnt, nem voltak egészen pontosak a vizsgálatok — időközben nagyon komoly tudós lett.

Az egyik magyar professzor megjegyezte előttem:

— Koppányi most már nem szenzációban utazik, hanem részletmunkát csinál. Ez a bizonyítéka annak, hogy érett kutató lett belőle.

Az sem glossza, hanem tárgyilagoss megfigyelés, hogy Ernst Jenő, a pécsi egyetem rendkívüli tanára, akinek nevét a közönség alig ismeri odahaza, a kongresszuson kivételes megbecsülésnek örvend. Világhíre van. Meghívásokat kapott és kap mindenfelé, de ő továbbra is Magyarországon akar dolgozni, — ahol negyvenéves korában

még nincs fizetési állása.

Ez is adat a magyar kutató természetrajzának, földszerepének, a magyar glóbuszhoz való ragaszkodásának illusztrálására.

B.

Beogradban tartózkodik dr. Ludajics Milos?

A beográdi rendőrség kérdést intézett a szombori törvényszékhez, hogy büntetése kitöltési helyére szállítsa-e ar. Ludajicsot

A család miatt másfél évi fegyházra ítélt dr. Ludajics Milos szentai ügyvéd esete élenken foglalkoztatja Jugoszlávia közvéleményét, mert a sajtó állandóan napirenden tartja a kérdést. Ismeretes ugyanis, hogy dr. Ludajicsnak a mitrovicai fegyházban meg kellett volna kezdenie büntetése kitöltését, de ő az idézés kikézésére elől eltűnt Szentáról. Többféle hír terjedt el arra vonatkozólag, hogy hol lehet dr. Ludajics Milos, pontos tartózkodási helyét azonban senki sem tudta. Abban azonban egyezők voltak a vélemények, hogy dr. Ludajics Milos megszökött és valahol bujkál, hogy ne kelljen megkezdenie büntetése kitöltését.

Dr. Ludajics Milost annak idején a szombori törvényszék ítélte el másfél évi börtönre és így a szombori törvényszéknek kell gondoskodni arról is, hogy az ügyvédi gyakorlatától véglegesen eltűnt dr. Ludajics Milos megkezdje börtönbüntetése kitöltését. A szombori törvényszék kézbesítése azonban nem találta meg az elíteltet, mire a törvényszék körözőlevelet adott ki ellene. Ezt a körözőlevelet az ország minden rendőrsége, így a beográdi is megkapta. Tegnap a beográdi rendőrségtől megkeresés érkezett a szombori törvényszékhez, hogy szállítsa-e el dr. Ludajics Milost arra a helyre, ahol büntetését ki kell töltenie.

A beográdi rendőrség távirata nem mondott többet, de ebből valószínűk látszik, hogy a szentai ügyvédet Beogradban felismerték és letartóztatták. Szomborban azt hiszik, hogy Ludajics dr. azért utazott Beogradba, hogy ott újabb haladékot kapjon büntetése kitöltésére. Egy ízben már ugyanis kapott egy évi haladékot és azt remélte, hogy újabb haladékot kap. Ez a terve azonban nem

sikerült, mert semmi ok sem látszott amellett szólani, hogy ismét elhalasszák büntetése kitöltését. A beográdi ut ílymódon éppen az ellenkezőjét eredményezte annak, mint amit dr. Ludajics remélt. Arról nincs még semmi értesülésünk, hogy Ludajics Milost átszállította-e már a beográdi rendőrség Mitrovicára vagy sem.

A noviszádi Szolun vendéglőben megmérgezte magát egy fiatal nőalkalmazott

Lizololdatot ivott — Tettének oka ismeretlen

Megdöböntő öngyilkossági kísérlet történt szerdán este Noviszádon.

Sárkai Anna 23 éves vendéglői alkalmazott lizolt ivott és életveszélyes állapotban szállították a kórházba.

Sárkai Anna a noviszádi vasútállomás közelében levő Szolun vendéglőben volt alkalmazásban, hivatalosan kávéfőző minőségben. A Szolun jelenlegi bérlője Fillinger Ferenc, aki azelőtt a Centrál-kávéház bérlését tartotta. Sárkai Anna szerdán rendesen viselkedett, úgyhogy a házbéli nem is sejtették, hogy milyen végzetes tette készül. Este a szobájából hörgést hallottak. Benyitottak és látták, hogy eszméletlenül fekszik. Azonnal értesítették a mentőket, akik első segélyben részesítették, majd kórházba szállították.

Megállapították, hogy lizololdatot ivott.

Sárkai Anna petrovgrádi születésű és már hosszabb ideig Noviszádon élt. Öngyilkosságának okát még nem tudják, mert bucsulevelet nem hagyott hátra.

Fizessen elő a Reggeli Újságra

HALLÓ!

A világ könyvpiacán egyetlen könyvnek sem volt még olyan nagy sikere, mint Hitler »Mein Kampf« című könyvének, amely legújabb kiadásával a négy millió példányszámmal érte el. A nemzeti szocialista könyvkiadóvállalat kimutatása szerint az 1925—1929 években évente átlag csak 5000 példányt adtak el a könyvből, a következő években is csak lassan emelkedett a példányszám, amely 1933-ban már elérte az 1,182.000 példányszámmat, azóta pedig még 900.000 példánnyal emelkedett. A németen kívül angol, francia, olasz, magyar, spanyol, portugál, dán és svéd nyelven is megjelent. A Bagdadban megjelenő »Arab világ« című lap pedig folytatásokban közölte a »Mein Kampf« arab szövegét.

Ján Jiri Hlkl közismert csehszlovák gyáros 38 életévében tegnap elhunyt. Hlkl kitűnő szervező volt. Elnöke volt az első csehszlovákiai katolikus kongresszusnak, amelyet 1935-ben tartottak meg. Számos csehszlovákiai és külföldi kulturális és vallásos egyesületnek is tagja volt.

A budapesti rendőrség letartóztatta négy nemzeti szocialista agitátort, akiket azzal vádolnak, hogy ők voltak az augusztus 19-i jelképes autobus sofőrsztrájk felbujtói. A sztrájk következtében akkor több autobus sofőrt letartóztattak, akiket Budapest polgármestere állásukból elbocsájtott. A rendőrség a sztrájkolók közül harminckét személyt őrizetben tartott.

A szíriai Damaszkuszba érkezett jelentés szerint az iszlám vallás papjait párizsi konferenciára akarják összehívni. Az egybehívók megkérték a kairói Azhar egyetem ismert rektorát, hogy vegyen részt a párizsi konferencián.

A budapesti »Újság« jelentése szerint Magyarország Németországba 1 millió mázsa búzát fog szállítani. Rövidesen megindulnak a tárgyalások arra vonatkozóan is, hogy milyen búzát vigyenek Németországba.

Hivatalos lengyel jelentés szerint Vrbanics Milán jugoszláv kereskedelmi miniszter felesége és Grgasevics Jása, a turisztikai osztály főnökének kíséretében, lengyel meghívásra hivatalos látogatást tesz Varsóban és Lengyelország más helyein. Vrbanics miniszter több napot tölt Lengyelországban, hogy megtekintse a lengyel gyáripar főbb pontjait, ezenfelül résztvesz a keleti vásár megnyitásán is.

A svájci baseli szocialista párt kérvényt intézett a kanton vezetőségéhez, hogy tiltsa be a baseli kerületben élő külföldiek nemzeti szocialista szervezetét. A kérvényt 15.000 svájci polgár írta alá.

Mihailov Iván, az egykori macedon forradalmi bizottság vezetője, aki 1934 óta emigrációban él és akit Bulgáriában halálra ítélték, Konsztantinápolyban hajóra szállt, mivel a bolgár hatóságok azt kérték a török kormánytól, hogy ne adjon Mihailovnak további tartózkodási engedélyt.

A francia buzakivitel elrendelte, hogy a franciaországi buza mázsájának árát 240 frankban állapítsák meg. Ezt a határozatot a fogyasztók képviselői kiküldötteinek jelenlétében egyhangulag elfogadták.

A német hadsereg színejava elvonult a magyar kormányzó előtt

Horthy kormányzó és Hitler kancellár pohárköszöntője — A kormányzói pár hétfőn érkezik vissza Budapestre

Horthy Miklós, Magyarország kormányzója Hitler vezér és kancellár társaságában, a végelethetetlen tömeg lelkes éljenzése közben vonul a kielői pályaudvarról a kikötőbe

Berlinből jelentik: Horthy Miklós kormányzó káprázatos külsőségekkel lefolyt berlini fogadtatása után Hitler vezér és kancellár disztribúciót adott a magyar vendégek tiszteletére.

Hitler vezér és kancellár a disztribúción tartott pohárköszöntőjében többek között a következőket mondotta:

— A magyar és német nemzetet századok óta sok kapocs köti össze. Ezek a kapcsolatok még István király idejéből származnak. A leg-

újabb időkben, a világháború együttes harcában ismét felújultak ezek a kapcsolatok. A barátságban született érdekközösség különös értéket és fontosságot nyert, hogy most mint szomszédok találkoztunk a százados történelmi eseményekben kialakult végleges történelmi határunkon. Tudom, hogy a mi közösségünk nemcsak a mi országunk javára szolgál, hanem az Olaszországgal való szoros együttműködésben biztosítéka lesz a méltóságos és igazságos általános békének is.

— Remélem, hogy Excellenciád németországi tartózkodása alkalomával érezte, hogy a német nemzet milyen lelkes szeretettel táplál Ön és nemzete iránt. Legyen meggyőződve róla, hogy Németország és kormánya őszinte rokonszenvvel kíséri figyelemmel az Excellenciád által vezetett nemzeti megújítást. A legjobb szerencsekívánataimat fejezem ki Excellenciád államfői működése tekintetében.

Horthy Miklós kormányzó pohárköszöntőjében először megköszönte

Hitler szerencsekívánatait, majd a következőket mondotta:

— Amikor német területre léptünk, nem volt az az érzésünk, hogy idegen földön járunk. Attól az időtől kezdve, hogy Szent István egy német hercegnőt tett meg első magyar királynévá, a két nemzet gyakran kéz a kézben haladt. A két nemzetet ezeréves közös érdek és közös szeretet köti össze. A mostani német birodalom a nyomorúságból és nehéz megpróbáltatásokból a sötétségből a napfényre emelkedett, ami csak erős és határozott vezetőségének köszönhető. Mi örömmel és csodálattal üdvözljük azokat a fenséges történelmi tényeket, amelyeket megvalósítottak. Nagy megelégedést érzek, amiért láthattam a német megújítási akarat meggyőző eredményeit.

— Az a kívánságunk, hogy békés munkával érjük el a békét, amely az igazságosságon és a kölcsönös jóakaraton alapszik. Mi ebben az irányban dolgozunk együtt úgy, hogy a saját érdekeink mellett egyszerre az egész világ érdekeit szolgáljuk.

A KATONAI DISZSZEMLÉ

Horthy Miklós kormányzó tegnap délelőtti koszorút helyezett el a berlini hősi emlékművön. A kegyeletos aktus rendkívül ünnepélyes külsőségek között történt. Több előkelő német katonai és polgári méltóság jelenlétében. Két katonai vité a ha-

talmas babérkoszorút, utánuk Horthy kormányzó vonult az emlékmű belső részébe. A koszorú elhelyezése után a magyar kormányzó hosszabb ideig vigyázzban állt az emlékmű előtt, majd tisztelgett és a magyar nemzeti színekkel díszített emelvényre vonult, amely előtt

díszmenetben elvonult a magyar kormányzó tiszteletére kirendelt zászlóalj.

A koszorúelhelyezés aktusát hatalmas közönség szemlélte végig és ismételt lelkes ünneplésben részesítette Horthy kormányzót.

Időközben már felvonult a katonaság a nagyszabású díszszemlére,

amelyhez foghatót méreteiben és pompájában keveset produkált eddig a német főváros. A magyar vendégek részére a technikai főiskola előtt állítottak páholyt, s itt nézte végig a díszszemlét Hitler vezér és kancellár is.

Huszonhatezer főnyi legénység, négyszáz harcikos, ezerháromszáz ágyú és száznegyven repülőgép vett részt a díszmenetben.

amelynek kivitele, pompája és impozáns külsőségei örökké feledhetetlenek maradnak a szemlélők előtt.

A kitűnően sikerült díszszemle után a magyar kormányzó és felesége villásreggelin vett részt a birodalmi elnöki palotában. A délután folyamán Horthy kormányzó meglátogatta a Collegium Hungaricumot, majd a birodalmi olimpiai stadiont, este pedig résztvett a tiszteletére rendezett operai díszelőadásban.

ÜNNEPÉLYESEN FOGADJÁK MAGYARORSZÁGON A HAZATÉRŐ KORMÁNYZÓT

Budapestről jelentik, hogy a kormányzói pár hétfő délután érkezik vissza Budapestre a Zsófia hajón. Fogadtatásukra nagyszabású előkészületet tesznek. Imrédy miniszterelnök és a kormány jelenleg Németországban tartózkodó tagjai különvonaton előbb érkeznek a magyar fővárosba, hogy a fogadtatásnál a miniszterelnök vezetésével a kormány valamennyi tagja jelen lehessen.

Nem volt repülőtémadás Temerinben

Pedig a lakosság felkészült rá

Kedden délelőtt repülőgép jelent meg Temerin felett s röpcédulákat dobált le, melyben arról értesítik a lakosságot, hogy készüljön fel a szerda este 8 órakor tartandó repülőtémadásra.

Szerdár pedig kidobolták, hogy repülőtémadás lesz.

Figyelmeztették a lakosságot, hogy este 8 órakor az összes harangok és szírenák jelzik a témadás kezdetét. Ekkor minden lámpát el kell oltani, ajtókat, ablakokat bezárni és nem szabad az utcán tartózkodni, mert aki a parancsot nem teljesíti, 500 dinárig terjedő összegig büntetik. Este 8 órakor feszült figyelemmel várták a témadás kezdetét jelző harangok zugását, majd eloltották a lámpákat, az ajtókat, ablakokat, sőt még az istálló ajtókat is becsukták.

a baromfit, malacokat, kutyákat védett helyre zárták

s Istenben megnyugodva várták az első gáztámadást, lesz ami lesz.

Az ablakon át figyelték a repülőgépek jövetelét, s közben háttorzongások közepette vették észre, hogy van még olyan vakmerő, aki az életét kockáztatja és — nem is szólva az 500 dinár büntetéséről — nyugodtan járkal az utcán.

De hiába várták 20 percen át a támadást.

repülőgép nem jött s így a témadás elmaradt, általános megkönnyebbülésre.

Bűn és bűnhődés

Husz nappal a kegyetlen rablógyilkosság után megölték és kirabolták Báder mérnök gyilkosát

Jó fogást csináltak a Báder mérnök gyilkosát köröző csendőrök, megtalálták Pájics Milét, a kegyetlen rablógyilkost. A csendőrség érdemén mindössze az a kis körülmény csorbit, hogy a gyilkos már halott.

Ugyanaz a pénz, ami a borzalmas rablógyilkosságra hajtotta Pájicsot, kitorste az ő nyakát is.

A gyilkosság utáni percekben már nagyszámu csendőr őrzékek szállták meg Brodarevo környékét, tüvé tettek mindent, hogy a gyilkos nyomára jussanak, ez azonban nem sikerült neki, noha Pájics Mile közvetlen közelükben volt, büntársai rejtekén.

Egyszer már majdnem elfogták, Pájicsnak azonban sikerült az egyik csendőr meggyilkolása által egérutat nyerni és megszökni a fojtogató szorosra szorult csendőrgyűrűből. Később ismét bekerítették, de ezuttal is elmenekült és többé még a nyomát sem lehetett megtalálni. A nyomozóhatóságok most már a jószerecsére bíztak mindent és jósolták, kivánták, hogy Pájicsot valaki meggyilkolja a gyilkossággal szerzett pénzért.

Ez az óhaj szerdán beteljesedett.

Pájics nehéz pénzeket fizetett az öt rejtőgető szövetségeseinek. Ezeket fizetett az ételért és szállásért, sokáig azonban sehhol sem volt maradása, maga is rettegett, hogy valaki meggyilkolja a pénzért. Kedden este bekopogott egyik csokrijei lakós házába, sápadt és erőtlén volt. Enni kért, kijelentette, hogy busásan megfizeti. A tulajdonos, Tomásevics Zsivkó felismerte, megvendégelte és felkínálta neki a lakását, hogy ott aludjon. Amint a gyilkos lefeküdt, Tomásevics átment Golubovics Mifadin nevű barátjához és elmondta neki, hogy Pájics a házában van és hogy

jó lenne, ha megölnék és a pénzt elrabolnák. Golubovics ebbe azonnal beleegyezett, csak nagy óvatosságot

ajánlott, mert tisztában volt vele, hogy ha Pájics megsejti a szándékukat, mindkettőjüket megöli. Ezért álmában akarták meggyilkolni, később azonban sokkal jobb alkalmat biztosított nekik maga Pájics azzal, hogy 20.000 dinárt kínált fel nekik, ha Crnagorába átsegítik. Tomásevicsék beleegyeztek ebbe, szerdán kora reggel utrakeltek és

az első elhagyott helyen agyonverték a rablógyilkost.

A hullát bevonszolták a közeli erdőbe, ahol kövekkel betemetették, hogy ne lehessen észrevenni. Azt hitték, nem látta senki tettüket, de alig indultak haza a megszott pénzzel, amikor eléjük állt egy falubeli földműves és

követelte az elrablott rész egyharmadát, mert látta a gyilkosságot és ennyit követelt a titoktartásért.

Tomásevicsék csak kisebb összeget akartak neki juttatni, ebbe azonban nem egyezett bele, hanem amint látta, hogy Tomásevicsék valóban nem szándékoznak többet juttatni neki az elrablott pénzből, feljelentette őket a csendőrségen.

A gyilkosság így napfényre került.

A csendőrség azonnal behatolt az erdőbe és meglelte Pájics holttestét, majd a feljelentő vallomása alapján letartóztatta Tomásevicséket és házkutatást tartott náluk. A házkutatás alkalmával meglették a gyilkostól elrabolt pénzt, összesen 264.900 dinárt. A gyilkosok tagadnak, azonban nagyon sok körülmény bűnösségük mellett szól és bizonyosra vehető, hogy hamarosan megtörnek és beismert vallomást tesznek.

Az eset híre nagy megdöbbenést keltett a környéken, azonnal valóságos zarándoklat indult meg, a kíváncsiak látni akarták az eddigi jugoszláviai gyilkosságok legborzalmasabbjának elkövetőjét. Pájics Mile valahol a pokol fenekén keserű tapasztalatokról mesélhet cimboráinak.

„Mindjárt csak rágyujtok!”

mondta az öreg topolai kegydíjas, mire a földcsuszamlás eltemette

Halálos szerencsétlenség történt tegnap, csütörtökön délelőtt Topolán. Gyömrei János 63 éves volt kereskedő az utóbbi időben teljesen elszegényedett, úgyhogy községi kegydíjből élt. Megbízták azzal, hogy a putrik közelében lévő községi földbányában örködjék, nehogy olyanok is hordjanak onnan földet, akik azért nem fizetnek. Gyömrei az utóbbi napok eszései idején a földbánya egyik kivájt odújába lúzódott.

Tegnap, csütörtökön délelőtt ismét megereedt az eső és Gyömrei újra az oduba ment. Vele volt Magó János rapszámos 7 éves kislia is.

A kislia észrevette, hogy a fejük felett megindul a föld és kiugrott az oduból.

majd visszakiáltott:

— János bácsi jöjjön ki, mert leszakad a föld!

— Mindjárt fiam, csak rágyujtok, hangzott az öreg válasza. Ebben a pillanatban leszakadt a feje fölött lévő hatalmas földtömeg és teljesen eltemette.

A gyermek segélykiáltásaira összefutottak a közelben lévők és megindult a mentés. Négy óráig ástak, amíg sikerült Gyömreire rábukkanni. Ekkor azonban az öreg már halott volt.

A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy nyakcsigolyatörést szenvedett és közvetlenül ez okozta a halálát. A temetésre engedélyt adtak.

Letartóztatták Szubotícán egy közgazdasági „szerkesztőt”

Néhány nappal ezelőtt megjelent a szubotícai államügyészségen egy fiatalember, Jurisics Alekszandar szentai hírlapíróként mutatkozott be és azt állította, hogy

a Privredna Politika című gazdasági hetilap szerkesztője és kiadója.

A jómegjelenésű fiatalember előadta, hogy lapja Petrovgradon, majd Szentán jelent meg, most pedig Szubotícára kíván költözni és kérte az ügyészséget, hogy engedélyezzék a lap megjelentetését. Jurisics különféle okmányokat mutatott fel Radulovics vezetőállamügyész előtt, csupán az erkölcsi bizonyítványt nem tudta betérjeszteni és arra kérte az ügyészt, hogy ne akadályozzák meg lapjának megjelentetését, az erkölcsi bizonyítványt néhány nap múlva beszerzi.

A Privredna Politika szerdán ki is került a sajtó alá Szubotícán, de a »szerkesztő« balszerencséjére a bűnügyi rendőrkapitány kezébe került, aki a rendőrségi nyilvántartásból megállapította, hogy Jurisics Alekszandart.

a szombori törvényszék régebb idő óta körözötti.

Ily módon hamarosan befejeződött a lapszerkesztő szubotícai pályafutása, mert a rendőrség még szerdán letartóztatta Jurisicsot és csütörtökön a szombori törvényszék fogházába szállította.

Kutyaharapásokból élt egy volt szubotícai kertész

A rendőrség letartóztatta a szélhámosot, aki rövid idő alatt tizenhárom harapással megmagát kutyákkal

Reggel kivül érdekes, a viszonyokra jellemző szélhámoságot leplezték le Szubotícán. Nagyabonyi János hetvenhárom éves volt szubotícai kertész rövid néhány hónap alatt tizenöt esetben jelentkezt a városi tisztii főorvosi hivatalnál és kért Pasteur-oltásokat újabb és újabb kutyaharapások ellen. A főorvosi hivatal tisztviselőjének feltűnt az öreg csavargó gyakori látogatása, adatokat kért a rendőrségtől, amely megállapította, hogy

Nagyabonyi nem kevesebb, mint tizenöt esetben szenvedett kutyaharapást.

A rendőrség gyanusnak találta, hogy az idős ember ilyen gyakran kerül összetűzésbe az ebekkel, a detektívek vallatásra fogták Nagyabonyit, aki aztán beismerte, hogy foglalkozásszerűen ingerli jobbmódu házaknál a kutyákat és haraptatja meg magát, hogy azután

kártérítést követelhesen a kutyák gazdáitól.

A furfangos szélhámosnak ezzel az ötlettel jelentékeny összeget sikerült megkeresnie és egészen jól élt a kártérítésekéből, mert egy-egy esetben 4—500 dinárt sikerült kicsalni a kutyák tulajdonosaitól, sőt

előfordult, hogy 1200 dinárt is kapott.

A rendőrség őrizetbe vette és egyelőre csavargásért ítélte el Nagyabonyi Jánost, de család vádja miatt is eljárás indul ellene.

MAGYAR SZÜLŐK! MAGYAR ISKOLABA IRASSÁTKOZ GYERMEKEITEKET!

— **IDŐJÁRÁS.** A középeurópai ciklon kihatását Jugoszlávia északi részein lehet érezni, mert itt felhős, helyenként esős időjárás uralkodik. Az ország déli fele fölötti hideg levegő áramlat derült időt okoz, meglehetősen alacsony hőmérséklettel. Az elmúlt éjjel a hegyvidékeken és az ország közepén gyenge fagyot is észleltek. A legalacsonyabb hőmérséklet Plevlén 1 fok, a legmagasabb Herceg Novin 27 fok volt.

Időjóslás: Az ország nyugati és északi részein több esővel melegebb idő várható. Délen továbbra is derült lesz az idő.

— **Adai hír.** Floth Nándor volt adai adóügyi jegyző holttestét, amely már tíz év óta nyugodott az adai római katolikus temetőben, Novibecserre szállították, ahol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. A sír felnyitásánál megjelentek Putnik Emil szentai főbíró, dr. Deutsch szentai városi orvos, Jakovljevic Nesztor adai községi elnök és Márics Szilvákó aljegyző.

— **Amazonháború Pecellón.** Bácskpetrovoszeléről jelentik: Szerdán délután véres asszonyháború volt a községben. Vörös Julianna és Demeter Vera már rég óta acsarkodtak egymásra, akik ismerték harcias természetüket, tudták, hogy a gyűlölködésnek nem lesz jó vége. A haragosok szerdán összetalálkoztak az uccán és minden előzetes hadüzenés nélkül összecsaptak. Vörös úgy látszik, készült már a leszámolásra, mert kést kapott elő és három helyen súlyos sérülést ejtett ellenfelén. A sérült Demeter Veronát dr. Stiefelmeyer községi orvos segélyben részesítette, megállapította, hogy sérülései súlyosak, de nem életveszélyesek. Vörös Juliannát a csendőrség kihallgatta, majd szabadlábra helyezte, mivel nem áll fenn annak a veszélye, hogy időközben megszökik Petrovoszeléről.

— **»Nem ismerik véletlenül Popovicot?»** Jerkovic József vukovári kályhakészítősegéd szerdán reggel Bácskapalánkára érkezett, sorra járta a házakat és mindenütt érdeklődött bizonyos Popovic nevű férfi után, aki állítása szerint szintén vukovári volt és neki jó barátja. Amint a barát után kutatott Jerkovic, elért Miskov Vojin gazdálkodó házához is. Amikor belépett a házába, észrevette, hogy a lakásban nem tartózkodik senki. Azonnal a szobába osont, ahol az asztalon női kézitáskát talált, amelyben 1200 dinár készpénz, aranyóra és aranylánc volt, értékük meghaladta az 1800 dinárt. Jerkovic nem habozott, hanem a pénzt és aranytárgyakat magához véve eltávozott, a keresett »Popovicot« úgy látszik meglelte. Miskov hamarosan észrevette a lopást és jelentette a csendőröknek, akik széleskörű nyomozásba kezdtek és a déli órákban már meg is fogták Jerkovicot. A kihallgatás alkalmával Jerkovic mindent beismert, így kihallgatása után beszállították Noviszádra, ahol átadták a vizsgálóbírónak.

Kirándulás Pécsre

Az oszjeki Putnik 1938. szeptember 6., 7. és 8-án kirándulást rendez kő-lővonattal Pécsre és Mária Gyüdre. Ára Pécsig 85.— dinár és Mária Gyüdig 115.— dinár oda és vissza.

A résztvevők közös utlevéllel utaznak és a jelentkezésnél az oszjekieknek 3 fényképet, a vidéki résztvevőknek pedig fényképes rendőrségi igazolványt és 2 fényképet kell csatolniuk. Jelentkezéseket 1938. szeptember 2-ig fogadjunk el.

Putnik — Oszijek.

— **Adókiutak Noviszádon.** Noviszád város előjárósága ezúton is közli az érdekeltekkel, hogy az 1938. év forgalmára kivetett kereseti adók listáját augusztus 29-ig bezárólag nyolcnapos közszemlére tették a városháza pénzügyi osztályán. Az adótárgyalásokat szeptember elsején kezdik a dunabánsági pénzügyigazgatóságon, amikor a szodagyárosok, cséplőgéptulajdonosok, nyomdászok és fűrésztulajdonosok adják tárgyalják.

— **Nagy tűz Szivácson.** Szerdára virradó éjszaka Sang Fülöp noviszváci gazdálkodó udvarán kigyulladt a szalmakazal és rövid idő alatt elégett. A tűz átterjedt az istállókra is és több tehén elpusztult. A göré és más gazdasági, melléképület is elpusztult, úgyhogy a kár negyven ezer dinár. A rendőrség feltevése szerint gyújtogatás történt és a nyomozás ebben az irányban indul meg.

— **A noviszádi Polgári Magyar Daloskör ifjúsági osztálya** vasárnap, augusztus 28-án este 8 órai kezdettel tánccsalogatást rendez. Belépődíj 5 dinár. Ugyancsak a Daloskör ifjúsági osztálya vasárnap kirándulást rendez Fruska Gorába, Farkasvölgybe. Találkozás reggel 6 órakor a hajóállomáson.

— **Amig aludt, elhagydulték a pénzét a zenészek.** Zsabalyról jelentik: Plávsin Mita zsabalyi borbély nagy zenekarát. Mivel kis pénzmagra is szert tett a napokban, meg jó kedve is kerekedett, elment az egyik vendéglőbe, ahol csakhamar hunni kezdtek neki a cigányok. Amint a jókedv elérte csucspontját, Plávsin a szokásokhoz híven százdinárost fűzött be a vonóba, majd egy másik bankót, egyesek szerint ez már ezres volt. A bor azonban csakhamar elérte és az asztalra borulva édesdeden elszenderedett. Órák múlva, amikor felébredt és a számláját akarta kiegyenlíteni, kellemetlen meglepetéssel vette észre, hogy 1200 dinárt tartalmazó pénztárcája szőrén-szálán eltűnt. Azonnal jelentést tett a csendőrségen. A megindult nyomozás már meglegte a nyomot, azonban kétséges, hogy a pénztárcán kívül egyebet is lel majd.

— **Meghalt egy szuboticei származású magyar tudós.** Budapestről jelentik: Hetvennégyesztendős korában meghalt Budapesten Buzinszki Bálint egyetemi tanár, a világszerte ismert kiváló régész. Buzinszki Szubotícán született és onnan került fel a magyar fővárosba.

— **Kitűnően sikerült a noviszádi Polgári Magyar Daloskör ifjúsági osztályának Vörösmarthy-estje.** A noviszádi Polgári Magyar Daloskör ifjúsági osztálya szerdán Vörösmarthy emlékestet rendezett, amelyen az egyidőben tartott gázvédelmi gyakorlatok ellenére is százezre közönség jelent meg. Patz Sándor felolvasta Blazsek Ferencnek Vörösmarthy Mihályról írt érdekes és magvas tanulmányát, majd több Vörösmarthy verseket szavaltak a közönség nagy tetszésnyilvánítása mellett.

— **Fürdőruhák gypju és gummiból előrehaladott szeton végett olcsón kiárusítottak: Fischer J. és Fia cégénél, Noviszádon.**

Kutya mint potyautas

Nem mindennapi eset, hogy egy kutya megkedvelje az utazást és szinte »foglalkozásszerűen« üzze a potyautazást. De előfordul, mint az alábbi eset igazolja.

A Norwich és London között közlekedő vonaton gyakran megfigyeltek egy kutyát, amelyik a kocsi folyosóján sétálgatott. Megpróbálták kinyomozni, hogy melyik utashoz tartozik, de az sohasem sikerült. Nem ismerte az állatot senki. Eleinte azt hitték, hogy a gazdája lymódon akarja megszórni a kutya viteldiját, de belátták, hogy tévedtek, mert a kutya egyre gyakrabban feltűnt a vonaton és még csak sejtetni se lehetett, hogy kihez tartozik. A dolog egyre rejtélyesebbé vált. Végre akadt egy utas, aki magához vette a kutyát és kivitte a tanyájára, amelyik néhány mérföldnyire fekvő Norwichtől. Pár napig nem is mutatkozott a vonaton, de hamarosan ismét feltűnt. Egyszerűen »beszállt« és nyugodtan utnak indult, mintha megváltotta volna a jegyét. Annyira szerezte utazni, hogy a nyugodalmat teljes ellátást is otthagya a kalandos csavargó életért.

Emellett tökéletesen alkalmazkodott a kulturszokásokhoz és tisztába jött a modern közlekedési eszközök hasznosságával és céljával. Arra persze nem jöhetett rá, hogy a civilizált állapotban mindenért — fizetni kell.

— **Móré Antal** jelentkezék tagsági igazolványáért. A textil munkások országos szövetségének Móré Antal címére kiállított igazolványát hozták be tegnap szerkesztőségünkbe. Az igazolványt, — benne egy negyedes sorsjeggyel — Noviszádon találták. Igazolt tulajdonosa az igazolványt átveheti a szerkesztőségünkben.

— **A jugoszláv mérnökök Szpliben tartják évi közgyűlést.** A jugoszláv mérnökök és építésszek ez évi kongresszusukat október 20-án tartják Szpliben. A közlekedési miniszter a mérnök egyesület tagjainak 75%-os, családtagjaiknak pedig 50%-os vasúti kedvezményes jegyet engedélyezett a kongresszusra.

— **Összeszúrta az öreganyját egy csurugi földműves.** Dömén András csurugi földműves már régebbi idő óta haragos viszonyban élt öreganyjával. Dömén szerdán alaposan felöntött a garatra és amint így ittas fejével találkozott öreganyjával, összeveszett vele. A veszekedés hevében Dömén kést ragadott és azzal hét helyen könnyebb sérülést ejtett az idős asszonyon. A sérült asszonyt dr. Sztáji orvos első segélyben részesítette. Dömén ellen megindult az eljárás.

— **Székrekedésnél és emésztési zavaroknál** igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Registr. od Minisztarstva szoc. pol. i Nar. Zdr S br. 85 od 154. 25 V.

— **Pénzbüntetésre ítélték a szuboticei Sugár-fűszerkereskedés tulajdonosát.** A szuboticei rendőrség 240 dinár pénzbüntetésre ítélte dr. Sugár Elemért, a Sugár Manó fűszerkereskedés tulajdonosát, mert a fűszerkereskedésben málnakivonatot árultak. Ugyanis miniszteri rendelet van érvényben, amely megtiltja a gyümölcs kivonatok árusítását.

— **A Putnik társasutazása Bécsbe.** A Putnik szeptember 10 és 16 között társasutazást rendez Bécsbe. A kirándulók egy napot Budapesten töltenek. Az utazás ára: Beograd—Bécs és vissza harmadosztályon 410, másodosztályon 575, Noviszád—Bécs és vissza harmadosztályon 380, másodosztályon 530 dinár. Jelentkezni szeptember 5-ig lehet.

— **Felakasztotta magát egy szuboticei mézárósszegéd.** Borsodi Máté 18 éves szuboticei mézárósszegéd szerdán este munkaadója, Baranyi Károly mézárósmester Travnik uca 10. számú lakásán felakasztotta magát. Tettét munkaadója hamarosan észrevette és levágta a kötelet. Borsodiban még volt élet és a mentők beszállították a kórházba. Még nem sikerült megtudni, hogy a fiatal ember miért akart a hállába menni.

— **A lopott ló visszament jogos tulajdonosához.** Különös módon végződött Szubotícán egy lólopási ügy. Kuntics Lóso szuboticei gazdálkodó szerdán kétlovas kocsiján a városban volt. Egy kocsmában találkozott Vénics Mirkó 54 éves szuboticei csavargóval, akivel együtt poharazott, majd megkérte, hogy kétlovas kocsiját hajtsa ki a tanyájára. Vénics kocsiira ült, azonban nem Kuntics tanyájára hajtott, hanem a város más részébe, ahol a két lovat a kocsival együtt eladta. A vevő a kocsit és a két lovat a tanyájára hajtotta, a lovakat bekötötte az istállóba és aludni tért. A két ló rosszul érezte magát a szokatlan helyen és egyiküknek sikerült a kötőfékből kiszabadítani magát. Kiment az istállóból és hazament Kuntics Lóso tanyájára. Kuntics a rendőrségen feljelentést tett Vénics ellen. Vénics a lopást beismerte. Elmondta, hogy már mintegy száz lopást követett el, amelyekért a büntetéseket le is ülte. Most nem is annyira a pénz miatt lopott, mint inkább azért, hogy a hideg téli napokon legyen biztos lakása és élelme.

— **Válóok 1938.** Mrs. Patricia Baker 22 éves cuxtoni (Kent grófság) lakos válókeresetet adott be férje ellen. »Nem tudok férjemmel együtt élni, — mondja keresetében a válni akaró fiatalasszony — három esztendővel ezelőtt mentem férjhez. Férjem, aki velem egyidős, szolid és rendes ember volt az első hetekben. Szorgalmas repülőterti munkás volt... Aztán elhatalmasodott rajta a szenvedélye, ami pokollá tette az életemet. A férjem kérdobáló lett. Valamelyik mutatványos bódében látott egy kérdobálót, annyira megtetszett neki ez a »sport«, hogy másnap egy csomó kést szerzett be. Tönkretette a lakásunkat, tönkretette az idegeimet. Három évig reméltem, hogy le tudom szoktatni a szenvedélyéről, de nem sikerült...« Mrs. Patricia Bakert a bíróság elválasztotta férjétől és 30 shilling heti tartásdíjat ítelt meg neki a kérdobáló férj szerény anyagi körülményeit figyelembevéve.

— **Felgyújtott a villámcsapás egy házat Szentán.** Szentáról jelentik: Hétfőn este vihar vonult keresztül a városon s a villám lecsapott Gyetvai József szegény munkásember Kobina uccai házába és felgyújtotta. A kivonult tűzoltóságnak sikerült lokalizálnia a tüzet. Külön tragédiája az esetnek, hogy a szegény munkás mostanában vette a házat és nem volt pénze, hogy biztosítsa. Ezenkívül a padláson elégett Gyetvai minden nyári keresete, 10 métermázsza buza.

AMERIKÁBAN VAN AZ ÖSSZES FÜRDŐKÁDAK 95%-A, DE MINDEN 37-IK EMBER BÜNZÖZŐ

Az amerikaiak bár testileg tiszták, Rém sok bünt mutatnak fel a statisztikák, Ezen tanácsomat, ne vegyék, mint vádat, Allitsanak fel pár lelki fürdőkádat.

SANYARU VENDEL

— **Augusztus 29-én lesz a vrbicai katolikus templom ünnepélyes alapkövetéle.** A felsőbányai Vrbica község 1200 főnyi katolikusságának régi vágya teljesül most, hogy megindul a katolikus templom építése. A templomépítkezést augusztus 22-én kezdték meg szép ünnepély közepe. Stein Sándor vrbicai plébános nagy tömeg jelenlétében három kapavágással megindította az építkezést. Utána Vujics Mirkó, Vrbica jegyzője tett három kapavágást, majd Dömösi József, a hitközség világi elnöke tette meg ugyanezt. Az ünnepélyes alapkövetéle augusztus 29-én, János fölvétele napján lesz, amely a vrbicai katolikusok egyházi bucsuja. Délelőtt ünnepi szentmise lesz, majd délután az állomáson fogadják az ünnepélyre érkező papokat és más vendégeket. Utána az imaházról körmenetben az új templom telkéhez vonulnak, ahol Stein Sándor plébános szentbeszédet tart és utána megtörténik az ünnepélyes alapkövetéle. A vrbicai katolikus templom építését főleg Léderer György csókai nagybirtokos bőkezűsége tette lehetővé, amiért Vrbica katolikussága ezúton is hálás köszönetet mond.

— **Lassusági tűzoltó-rekord Indiában.** Lahoreból jelentik: Különös tűzoltó-rekordot állítottak fel az indiai Pundzsabban. Hat hónappal ezelőtt kigyulladt egy ház. Miután nem volt kéznél telefon, a ház tulajdonosa express levélben értesítette az állami tűzoltóságot. A tűzoltóság parancsnoka a levél átvételét igazolta, de minthogy éppen lemondott volt állásáról, a levél tartalmának elintézését utódjának engedte át. Utódja azonban csak öt hónap múlva lépett hivatalba és akkor találta íróasztalán a ház kigyulladásáról szóló jelentést. Tekintve, hogy sürgős ügyről volt szó, a levelet a belügyminisztériumhoz küldte azzal a kérelemmel, hogy »sürgősen« intézkedjenek. A minisztérium a tűzjelentést az uralkodó elé terjesztette, aki utasítást adott, hogy a »tűzoltóság azonnal vonuljon ki a tüzeset színhelyére«. Ami meg is történt. Az érkező tűzoltóság a kigyulladt ház gazdáját vadonatúj házában találta, amelyet a leégett ház helyére hat hónap alatt épített.

Jogerős Szálasi háromévi fegyházbüntetése

Budapestről jelentik: A királyi kuria Törekly-tanácsa tegnap hirdett ítéletet Szálasi Ferenc nyugalmazott őrnagy, az ismert nyilasvezér bűnperében. A kuria ítéletében a bejelentett semmiségi panaszokat elutasította és ezzel Szálasi 3 évi fegyházbüntetését jogerőre emelte.

A vizsgálati fogság beszámításának kérdésében a kuria a törvényszéket hívta fel döntésre.

Apróságok

A világhírű magyar vonósnégyesről, a Léner kvartettéről kapjuk most a hírt, hogy augusztus 28-án kezd meg szokásos évi hangversenykörútját. A London Music Festival szerződtette őket. A hangversenyek befejeztével a versaillesi francia zenei ünnepeken fognak résztvenni. Glasgowban a kiállítás keretében játszanak és a szezon folyamán háromszor járnak végig Anglia nagy városait. Beethoven-sorozatot fognak játszani Londonon kívül Párizsban, Lyonban és Torinóban is. Karácsony táján Egyiptomba, Törökországba, Romániába és Palesztinába mennek hangversenyezni. Néhány nappal ezelőtt Léner Jenő és Kentner Lajos, a kitűnő zongoraművész hegedű-zongora szonátaestét játszott a svájci rádióban.

Érdekes filmember-vendége van Budapestnek. Deanna Durbin, Pasternak Joe, Henri Kosterlitz főnöke, I. H. Seidelmann érkezett a magyar fővárosba, aki a hollywoodi Universal-filmgyár alelnöke.

Hollywoodból jelentik: Stan és Pan (Laurel és Hardy), a két népszerű komikus végleg különvált egymástól. Hardy új partnere Harry Langdon.

Ötödször is zsufolt nézőter hallgatta végig Szentán a Csavargólány előadását. Vasárnap este a szentai Kis Szent Teréz énekhar ötödször adta elő a Csavargólány című operettet az Eugen udvarán felállított szabadtéri színpadon. Az előadás jól sikerült s azt több mint ezer ember nézte és tapsolta végig.

A magyar rádió a tengerentúli magyarságért. A Magyarok Világkongresszusa most tartott budapesti ülésén bizonyosodott be ismét, hogy a magyar rádióknak milyen hatalmas szerepe van a tengerentúli magyarsággal való kapcsolatok kimélyítésében. Ezen a téren a rádió hatalmas fejlődés előtt áll, amelyről Kozma Miklós, a rádió elnökgazdája most nyilatkozott a Rádióélet új számában vezető helyen. Pompás képes oldalak számolnak be Magyarországnak kormányzójának németországi utjáról és a Szent István ünnepekről. Bibó Lajos egy nyilatkozatát, egy bayreuthi levelet. Csúrka Péter novelláját, a floridai magyarok életéről beszámoló képes cikket, az augusztusi rádiótorna anyagát közli többek között a lap a teljes magyar és külföldi műsorral, megszokott rovatai gazdag tartalmával együtt. A Rádióélet kiadóhivatala, Sándor u. 7. kiváratra bárkinek ingyen küld mutatványszámot, külföldre is.

Munkában az Iparosdalárda, szabadtéri előadás Csantaviren. Az Iparosdalárda Molnár Ernő karnagy vezetésével ismét megkezdte az énekpróbákat. A próbákat a Keresztesek helyiségében levő különteremben tartják hetenkint kétszer, kedden és pénteken. — A CsAK most tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy szabadtéri előadást rendez a futballpályán a szubócai műkedvelők közreműködésével. Az előadás szeptember 8-án lesz, előreláthatólag Molnár Ferenc egyik ismert szindarabját mutatják be. A CsAK agilis vezetősége ezzel az előadással lehetővé tette, hogy a szabadtéri játékokat kedvelő csantaviriek az idén se maradjanak kedvenc szórakozásuk nélkül, Csantaviren ugyanis a szabadtéri előadások elmaradhatatlannak, a közönség már annyira megszokta őket, hogy népmulatságszámba veszi. — Obráth Vilmos vendéglőjében vasárnap este jólsikerült mulatságot rendezett Csantavir földműves ifjúsága.

SZINHÁZ-FILM

A dunabánsági szerb nemzeti színház felkérte Janovics Jenőt, hogy rendezze meg Noviszádon az „Ember tragédiáját”

Janovics Jenő elfogadta a meghívást és kidolgozta az előadás költségvetését — Ha a színház anyagi eszközei megengedik, akkor a noviszádi színházban a jövő év tavaszán mutatják be Madách Imre örökéletű remekművét

A dunabánsági szerb nemzeti színház igazgatója a szegedi szabadtéri játékok megtekintése alkalmával érintkezésbe lépett Janovics Jenővel, a kolozsvári magyar színház igazgatójával, aki már évek óta rendezi a szegedi szabadtéri játékokat, hogy nem lenne-e hajlandó a noviszádi szerb nemzeti színházban is megrendezni Madách remekművét. Janovics Jenővel a tragédia beográdi rendezésével kapcsolatban is folytak megbeszélések, de ettől teljesen függetlenül tárgyalt vele dr. Malatin Márkó, a Noviszádon székelő dunabánsági szerb nemzeti színház igazgatója Vasziljevics Zsárkó dramaturg és Tanhofer Tomisláv főrendezővel együtt.

Janovics Jenő azonnal késznek nyilatkozott a meztisztelő ajánlat elfogadására, de kijelentette, hogy végleges választ csak a szegedi játékok befejezése után adhat, amikor elég idő áll rendelkezésre a tervvel kapcsolatos összes kérdéseket meggondolni és kidolgozni. Janovics Jenő nem is feledkezett meg ígéretéről, mert részletes tervet és költségvetést dolgozott ki az „Ember tragédiája” noviszádi előadásával kapcsolatban. A terve-

ket és költségvetést most küldötte el a dunabánsági színház vezetőségéhez, amely azokat tanulmányozni fogja. A színház az „Ember tragédiáját” olyan rendezésben akarja kihozni, amely méltó Madách nagy művéhez és amely megfelelő Janovics Jenő nevének.

Janovics Jenő különben is csak akkor vállalkozna a rendezésre, ha az általa felállított tervek alapján és költségvetés keretein belül rendezheti meg az előadást.

A színház vezetősége bizik abban, hogy a Janovics Jenő által kidolgozott költségvetés alapján megrendezhetik majd az előadást és a szükséges pénz is rendelkezésükre áll. Amennyiben semmi akadály nem merül fel, akkor

Noviszádon a jövő év tavaszán rendeznék meg az Ember tragédiáját.

A színház bizonyosra veszi, hogy Madách halhatatlan remekműve sorozatos előadásokat ér majd el a színházban és így a rendezésre fordított hatalmas összeg biztosítva is lesz. Az előadást az Emlékköthonban tartanák meg, ahol a színház többi előadásait is tartják.

Nagy érdeklődés előzi meg a Tabáni orgonák bemutatását a noviszádi Református Olvasóköri

Jelentettük már, hogy a noviszádi Református Olvasóköri tehetséges műkedvelőgárdája vasárnap, augusztus 28-án este fél 9 órai kezdettel előadja a Tabáni orgonák című nagysikerű operettet. Nemes Gyula és Tari Mihály operettje Budapestben hosszú ideig telt házak előtt ment és ez feljogosít arra, hogy

Noviszádon is nagy sikert jósoljunk a darabnak.

Annál is inkább, mert a darabot Diener Gyula rendezi, aki közismerten elsősorban gyakorlott és ötletes rendező. Diener Gyula ezúttal is több eredeti ötlettel tüzdeli meg a darabot, így

például érdekes gyermekkorúst állított össze, amely a jelek szerint

igen megérdemelt tapsot kap majd az előadásokon.

Az előadást eredetileg szabadtéri színpadra tervezték, azonban az eddigi időjárás kétségessé tette a szabadtéri előadást. Azonban ez egyáltalán nincs befolyással az operett megrendezésére, mert a Református Olvasóköri nagyterme és színpada is kiválóan alkalmas a Tabáni orgonák előadására.

Az operett iránt Noviszádon hatalmas érdeklődés nyilvánul meg, úgyhogy már elővételben is sok jegy kelt el.

Bécsi szindarabíró pere a magyar bíróság előtt

Érdekes per került a budapesti központi járásbíró elé. A pert Lothar Rudolf, a magyar származású európai hírvéleményíró indította egyik legnagyobb bécsi kiadócégnél a Theater Verlag Eirich Ges. m. b. H. ellen.

A hetvenkét esztendőes Lothar Rudolf éveken keresztül Bécsben élt, itt írta szindarabjait, filmjeit, amelyeket több

európai és amerikai filmgyár és kiadó cég vásárolt meg. Lothar egyébként állandó cikkírója volt előkelő bécsi lapoknak is. Az Anschluss után

Lothar Rudolf, aki magyar állampolgár, elköltözött Bécsből és Budapesten telepedett le

azzal, hogy azok a német kiadócégek,

amelyekkel összekötésben állott, a neki járó tantiémet és szerzői jövedelmeket majd ide folyósítják. Lothar Rudolf azonban egyik cégtől sem kapott tantiémet, sőt még az elszámolásokat sem küldték meg neki.

Amikor érdeklődött, hogy mi ennek az oka, a cégektől azt a meglepő választ kapta, hogy

az új német birodalmi törvények értelmében nem kötelesek elszámolni és fizetni neki, mert zsidó szerzőnek sem elszámolás, sem fizetés nem jár.

Miután Lothar Rudolf ezeket az értesítéseket kézhez kapta, ügyvédje, dr. Faludi Oszkár útján a budapesti járás bíróságon sorozatos pereket indított azok ellen a kiadók ellen, amelyek ilyen indokollással megtagadták az elszámolást és szerzői díjainak kifizetését.

Az első pert az egyik legnagyobb bécsi kiadóvállalat, a Theater-Verlag Eirich G. m. b. H. ellen indította s most nyújtotta be a keresetét a járásbíróhoz. Ebben részletesen felsorolja, hogy milyen járandóságai vannak neki a bécsi kiadócégtől, majd ezeket adja elő:

— A kiadócéget több ízben felszólítottam, hogy egyrészt elszámolási, másrészt fizetési kötelezettségének tegyen eleget. De a cég Ausztriának a Német Birodalomhoz való csatlóása után arra az álláspontra helyezkedett, hogy a német birodalmi rendeletek értelmében árja cég nemárja, vagyis zsidó szerzőnek sem fizetni, sem elszámolni nem köteles.

— En magyar állampolgár vagyok — folytatta Lothar — és így rám nézve semmiképpen sem vonatkozhatnak a bécsi cég által hivatkozott német birodalmi rendelkezések. A kiadóvállalat velem mint magyar állampolgárral, mint magyar szerzővel állapodott meg és szerződött le.

— Az én szerzeményeimből vagyvonalakat szerzett, állandó jövedelmeket élvezett,

amelyekre nézve számadási kötelezettséget vállalt velem szemben, s a jövedelmekből a szerződés alapján engem megfelelő rész illet. A bécsi cégnek egyébként Budapesten saját képviselőite, telepe van, így a budapesti bíróságok illetékessége fennáll s arra kérem a járásbírókat, kötelezze a céget, hogy velem elszámoljon és a nekem járó jövedelmeket fizesse meg.

A budapesti járásbírószék rövidesen kitűzi a tárgyalást az érdekes perben, amelyet jogászai körökben nagy érdeklődéssel kísérek.

«*»

Takarékosságra akarja kényszeríteni a filmsztárokat nyolc eljelejtett sztár

Hollywoodból jelentik: Nyolc eljelejtett filmsztár, aki valaha milliókat keresett és most mint »extra» keresi a kenyerét, kérvényt intézett Kalifornia kormányzójához, hogy adjon ki rendeletet, amely a filmsztárokat

takarékosságra kényszeríti.

A rendelet szerint a filmsztároknak jövedelmükből tíz százalékot félre kellene tenniük rossz időkre. A kérvényező eljelejtett sztárok, akik valaha heti 2—3000 dollárt is kerestek, ma csaknem nyomorognak. »Rossz üzletbenek voltunk, — írják kérvényükben — és a pénz úgy folyt kezünkbe, ahogy kaptuk, ezer dolláros bankjegyekben. Valamennyien kiadták, amit kerestek s legfeljebb ruhákat és kosztümjeiket tartották meg, úgy hogy most tizenöt dollárt keresnek mint extrák hét helyett.

—o—

KÖZGAZDASÁG

A német népkocsi nagy diadala

Heti öt márka részletfizetésre autót vásárolhat minden német

Kölnből jelentik: Az I. G. Farben leverkuseni gyártelepének 75. éves fennállása alkalmából a gyártelepen üzemi gyülekezést tartottak, amelyen Ley dr., az »Örömből erő«-mozgalom birodalmi vezetője is megjelent. Ley dr. ez alkalommal bejelentette annak a nagyarányú akciónak megkezdését, amely lehetővé kívánja tenni, hogy társadalmi állásra és vagyoni erőre való tekintet nélkül

minden német gépkocsit szerezhessen magának.

Az egybegyűltek nagy lelkesedéstől kísérve üdvözölte Porsche dr.-t, a kiváló gépszerkesztőt és feltalálót, aki az új népkocsit tervezte.

Az új népkocsi, melyből 30 darab már másfél éve kipróbálás alatt áll és ezek mindegyike több mint 100.000 kilométert futott,

óránként 100 kilométeres sebességgel tud haladni

megfelelő uton és fogyasztása 100 kilométerre hat liter benzint. A léghűtéses motor jól kapaszkodik, a Glockner-műuton 36 kilométeres átlagos sebességgel könnyen futott végig. A gépkocsiban egy egész család számára van hely, a felnőtteken kívül négy-öt gyermek elfér. A megfelelő üzemszervezéssel, egyuttal az eladás, a biz-

tosítás, a garázsok létesítésével kapcsolatos szervezési teendőket a német munkafront végzi. Így vált elérhetővé, hogy egy gépkocsi

mindössze 990 márkába kerül.

Ebben az évben 450.000 gépkocsi lesz készen, a jövő évtől kezdődően évente másfélmillió darabig fokozható a gyártás.

Augusztus elsejével megnyílt a nagy takarékosági akció ezeknek a kocsiknak megszerzésére. Minden német ember vásárolhat magának ilyen kocsit, ha kötelezi magát, hogy

hetenként legalább öt márka takarékosági részletfizetést teljesít.

Ebbe már a biztosítás költségét is beleszámították. Megállapítandó idő múlva — a termelés haladása szerint, — mindenki megkapja a KDF-kocsit. Az akcióra a német munkafront és az »Örömből erő« szervezet minden hivatalos helyiségében, ugyszintén a különféle üzemek útján lehet jelentkezni.

SORBAN ALLNAK A VEVŐK

Augusztus elsejével megkezdődtek előjegyzések az egyszékes típusú népkocsira, amelyeket a Hannover mellett felállított új automobilgyár a legközelebbi hónapokban tömeggyártmányként

dob a piacra. A nép-automobil vásárlása ugynevezett takarékjegyekkel történik, amelyekre a vásárló minden hónapban befizet egy jelentéktelen összeget, úgyhogy a kocsi amugy is rendkívül alacsonyan megszabott ára még a kisemberek számára sem jelent komoly megterhelést.

A takarékjegyek kiváltásáért már az első napon valóságos roham indult meg az illetékes irodák ellen.

A takarékjegyek első sorozata másfél nap alatt teljesen elfogyott, úgyhogy újabb sorozatot kellett nyomtatni. A berlini lapok szerint a vevőjelöltek legnagyobb része munkás és kézműves. A hannoveri nép-automobilgyár a takarékjegyek kiváltásának sorrendje szerint szállítja a legközelebbi hónapokban a tömeggyártmányú népkocsikat.

»»»□«««

□ Közel három millió dináros forgalmat ért el a múlt évben a kupuszinaí földművelőszövetkezet. A kupuszinaí »Méh« földműves szövetkezet most tartotta évi közgyűlését. A jelentésből kitűnt, hogy a terményértékesítő szövetkezet a múlt évben összesen 6 és fél vagon foghagymát, 198 és fél vagon vöröshagymát, 98 és fél vagon paradicsomot, 33 és fél vagon káposztát, 14 vagon burgonyát, 20 vagon sárgarépát, 10 vagon zöldséget és 30 vagon egyéb terményt szállított a belföldi és külföldi piacokra összesen 4.112.000 kilogram sulyban. Ezekért a terményekért összesen 2.845.497 dinárt fizettek ki a tagoknak. A szövetkezet ezenkívül három és félmillió darab fehérpaprikát és ötszázezer darab uborkát adott el.

□ A sztaramoravicai-pacsiri Ipartestület ezuton is közli tagjaival, hogy tagdíjaik már most az egész évre esedékesek s haladéktalanul fizessék ki a testület pénztáránál, vagy pedig a pénzbeszedőnél, mert akik nem fizetik ki e hónapban egész évi tagdíjaikat — amint azt az alapszabályok és az iptartörvény is elrendelik, azok ellen a vezetőség kénytelen lesz végrehajtást fogatosítani, ami által csak a költségek szaporodnak fel.

□ A szentai Gazdakör kisasszony-napi ló és csikódíjazása. A szentai Gazdakör 1938 szeptember 8-án, Kisasszony napján délután 3 órakor a Népkert és a töltés közötti térségben ló és csikódíjazást rendez. Felvezethetők bármely szentai gazda saját nevelésű loval, illetve csikóval. Díjak: Egy éves méncsikóknál: I. díj 80 dinár, II. díj 100 dinár, III. díj 20 dinár, IV. díj 60 dinár, V. díj 40 dinár. — Két éves méncsikóknál: I. díj 120 dinár, II. díj 100 dinár, III. díj 80 dinár, IV. díj 60 dinár. — Három éves méncsikóknál: I. díj 120 dinár, II. díj 100 dinár, III. díj 80 dinár, IV. díj 60 dinár. — Egy éves kancacsikóknál: I. díj 120 dinár, II. díj 100 dinár, III. díj 80 dinár, IV. díj 60 dinár, V. díj 40 dinár. — Két éves kancacsikóknál: I. díj 120 dinár, II. díj 100 dinár, III. díj 80 dinár, IV. díj 60 dinár. — Három éves kancacsikóknál: I. díj 120 dinár, II. díj 100 dinár, III. díj 80 dinár, IV. díj 60 dinár. — Négy éves kancáknál első csikójukkal elővezetve I. díj 120 dinár, II. díj 100 dinár, III. díj 80 dinár, IV. díj 60 dinár. A bejelentést 1938 szeptember hó 7-én délután 7 óráig a Gazdakörben a titkár fogadja el. A díjakat a bírálót után a Gazdakör helyiségében osztják ki.

Ő maga is küzdött ellene, vajjon elfogadja-e Erzsébettől ez ajándékot. De az a dac, amely az egész Turbetzkoj családnak ősi természete volt, győzött rajta, amely azt sugta neki:

— Hisz másnak az oldalán sem lesz boldogabb! Az idő meggyógyít minden sebet. A közömbösség majd idővel szerelemmé válik nála is.

Dimitrij tehát eltökélte, hogy igyekezni fog Erzsébet szívét meghódítani.

A leggyöngédebb módon igyekezett Dimitrij Bach Erzsébet szívéhez férkőzni. Segítségére voltak neki ebben édes atyja és Grusa.

Az egyetlen ember, aki a helyzetet átlátni nem tudta, Poniatovszky herceg volt.

Amidőn Turbetzkoj herceg öreg barátjának örömtelt izgatottsággal elmesélte, hogy fia eljegyezte Bach Erzsébetet, az öreg Poniatovszky nem hitt füleinek.

Mert eltekintve attól, hogy tudott Erzsébet végtelen szerelméről, nem volt titok előtte Grusa és Dimitrij viszonya. Nem tudta tehát megérteni, hogy mi indíthatja Bach Erzsébetet arra, hogy e lépésre szánja el magát.

Senkitől azonban közelebbi felvilágosítást nem kapott, sőt Erzsébet is hallgatott előtte.

Poniatovszky herceg tehát igyekezett magától a dolog nyitját felfedni.

— Szegény, sorsüldözött leány! — vélekedett Poniatovszky herceg — bizonyára megtetszett Dimitrijnek és az Erzsébet kezéért

158

életét ajánlotta fel. Bizonyára Grusa és Dimitrij elintézték már egymásközt, ami valamikor közöttük fennállott! Elvégre is Erzsébet számára nagy szerencse, ha Dimitrij felesége lehet. Mert hiszen ő jó ember, szép is és nagyon gazdag is! Ah te szegény Jarosinszky! Neked is el kell hinned, hogy a nő szíve egy tükör! Aki előtte áll, annak adja képét vissza!

Poniatovszky herceg találgatásai, bár helyes nyomon járt, nem voltak csodálatosak, sőt nagyon sokban hiányosak is voltak. Nagyon gyakran látta ama különös pillantásokat, melyeket Grusa Dimitrijre vetett. Megtudta érteni mindezeket, de másképp képzelte el az okokat.

— A két ifju boldogsága bizonyára irigységet kelt Grusa szívében. Erzsébet pedig levertnek érzi magát, valahányszor arra gondol, hogy Dimitrij Grusa kedvese volt.

Mindnyájuk között a legboldogabb az öreg Turbetzkoj herceg volt. Ő teljesen zavartalannak vélte e boldogságot, mert Grusa szerette őt és a lakodalom előkészületei annyira igénybe vették valamennyit, hogy egyáltalában nem unatkozhattak.

A lakodalmat, mivelhogy sem Erzsébet, sem pedig Dimitrij kifogást nem emelt, az öreg Turbetzkoj három hétre tüzte ki.

— Olyan lakodalom lesz ez, amelyről sokáig fognak beszélni — mondá a kormányzó — a népek lássák, hogy én egész életemen keresztül nem hiába voltam hücsaszáromhoz. Grusa majd te fogod a dolgot kezeidbe venni. Tudom, hogy mindenben rád bízhatom magam! Erzsébet kelengyjének beszerzése is a te dolgod lesz!

A nagy sürgés-forgás, a lakodalomra való előkészületek még jobban izgatták Erzsébetet és úgy érezte, mintha egy belső hang figyelmeztetné: »Vond vissza szavadat!«

De Erzsébet tehetetlen volt önmagával. És Grusa mindig ügyelt arra, nehogy ideje legyen Erzsébetnek meggondolnia magát.

Grusa pedig gondosan látott hozzá, hogy Erzsébet kelengyjét beszeresse.

A kormányzó palotájában körülbelül 20 leány dolgozott egy pétervári előkelő szabónő vezeté-

se mellett, akik Bach Erzsébet fehérneműjét varrták.

Mindenre, amire egy menyasszonynak szüksége volt, kiterjedt Grusa figyelme.

Nagyon gyakran kérde önmagát Bach Erzsébet.

— Miért e nagy buzgalom? Talán a szerelmet, amely szívében még élt, akarja ámitani. Vagy tényleg jó szándék vezérli őt?

Ugyan e kérdések merültek fel Dimitrij szívében is.

Dimitrij különben sem érezte boldognak magát. Mert valahányszor együtt volt Erzsébettel, az mindig levert és szomorú volt. És hiába beszélt a lakodalomról, soha egy szóval nem válaszolt, mintha nem is róla lett volna szó.

Dimitrij fájdó szívvel tapasztalta mindezt, de mindannak dacára figyelmes és gyengéd volt irányában.

Minden reggel az asztalon, ahol Erzsébet reggelijét fogasztá el, egy csokor állott, amellyel a völgy első üdvözlését küldte.

A reggeli után pedig Dimitrij sétalovaglásra ment Erzsébettel, amelyre vagy az öreg Turbetzkoj vagy pedig Poniatovszky herceg kísérte el.

Igy tehát nem igen volt Dimitrijnek alkalma, hogy Erzsébettel egyedül beszélhessen, míg a véletlen alkalmat nem adott erre.

Egy szép nyári napon, midőn Grusa már az egész napot szorgalmas munkával eltöltötte,

Augusztus 1 - 20 között 1.300 vagon búzát szállított külföldre a Prizad

Jugoszlávia búzakivitele ez év augusztusában indult meg tulajdonképpen. A Prizad augusztus 1-20 között összesen 1.300 vagon búzát szállított külföldre, még pedig csak Németországba. A Németországba szállított buza értéke 20 millió dinár.

Az új »Mauretania«. Néhány nappal ezelőtt egy óceánjáró gőzöst bocsátottak a tengerre Írországban. A hajót »Mauretania«-nak keresztelték, a régi »Mauretania« emlékére, amely negyedszáz éven át bocsátást szerzett nevének. Anglia 1906-ban két hajót épített, amelynek az volt a feladatuk, hogy új gyorsasági rekordot állítsanak fel a Hamburg-amerikai vonalon. Nem sajnálja a költségeket, a két gőzös a hajóépítés tudományának csúcsteljesítménye volt. S az egyik hajónak a »Mauretaniának«, csakugyan sikerült is a »Kék szalagot« e hódítani a »Deutschland«-tól. Az új »Mauretania« sok tekintetben hasonlít hírneve elődjéhez, de építésmódját nem a gyorsaság szempontja határozta meg. Őránként nem tesz meg többet huszonhárom csomónál. Ezzel szemben különösen alkalmas arra, hogy az északi vidéken uralkodó időjárás gyakori viszontagságait legyőzze. Megbízható és kényelmes. Leendő amerikai útjára jövő nyáron indul.

A júliusi kukoricakivitel. Beograd-i hivatalos kimutatás szerint ez év júliusában Jugoszlávia kukoricakivitele 987 vagon volt, 113 millió dinár értékben. A kukorica nagyobb része angol kikötőkbe irányult.

AZ ORSZÁGUT HALOTTAL.

A közlekedési szerencsétlenségek éppen még egyszer annyi hallos áldozatot követelnek évente az Egyesült Államokban, mint amennyit az USA a világháborúban veszített. A Chicagóban székelő »nemzeti biztonsági tanács« nemrégiben közölt egy kimutatást, amely szerint 1937-ben 106.000 ember esett szerencsétlenségnek áldozatul s ezeknek négy ötödése közlekedési baleset volt. És nem kevesebb, mint 9,9 millió személy sebesült meg közlekedési balesetek révén. Ha csak a számokat nézzük, ez azt jelenti, hogy 12 év alatt Amerika minden egyes lakosa szenved valamilyen sérülést közlekedési baleset folytán. Az amerikai nemzeti vagon pedig ugyancsak a statisztika kimutatása szerint a közlekedési szerencsétlenségek révén, amelyekkel bérvesztés, gyógyszerkiadás, biztosítási költség és tulajdon megrongálása jár, 3,6 milliárd dollárral csökken. Közel 40.000 ember lelte halálát autójánál, vagy mint egy gépkocsi utasa egy év alatt. Ha tekintetbe vesszük, hogy a legtöbb baleset, még Amerikában is rendkívülinek számít, hősegek ellenére nem is egészen ezer ember pusztult el hirtelen következtében, akkor el lehet képzelni, hogy a közlekedési balesetek hány-áldozatát próbálja megkora jelentőséggel bír az Egyesült Államokban.

Tanonciratkozás Moravicán. A moravicai Ipartestület ezúton is értesíti tagjait, valamint a kereskedőket, hogy tanoncokat, akár első osztályba, vagy pedig felsőbb osztályba járnak, irassák be a tanonciskolába. Beiratkozni lehet hétfőn és kedden este 6 és 7 óra között. A beiratkozás alkalmával a mesternek és a tanoncnak együttesen kell megjelennie.

Szeptember 1-től 12-ig lesz az idei lyublyanai őszi nagyvásár. Az idei lyublyanai őszi nagyvásár szeptember 1-én kezdődik és 10-én végződik. A vásár az eddigi rendezéseknél is nagyobb lesz, úgy a kiállítók számát, mint a kiállítandó áru mennyiségét tekintve. A vásár rendezőse gondoskodik róla, hogy a vásár tartama alatt Lyublyanában különféle elsőrendű színházi, hangverseny és egyéb művészeti attrakcióval szórakoztassák a közönséget. A vásár egyik érdekessége lesz a nemzetközi fénykép- és filmkiállítás. Emellett országos fajkutya kiállítást is rendeznek. A vásárra féláru jeggyel lehet utazni. A féláru kedvezmény az odautazásnál augusztus 27-től szeptember 12-ig, a visszautazásnál szeptember 1-től szeptember 17-ig érvényes.

A hivatalos olasz termésbecslés. Olasz hivatalos termésbecslés szerint az idei olasz búzatermés 1.354.000 mázsa, a tavalyi 1.448.000 mázsával szemben. Árpa az idén 2.462.000 mázsa termelt a tavalyi 2.233.000 mázsával szemben, a zabtermés 6.136.000 mázsa a tavalyi 6.197.000 mázsával szemben.

Magyarország fahozataláról tárgyalás. Hivatalos magyar helyen tárgyalások kezdődtek Magyarország és Jugoszlávia, valamint Lengyelország között nagyobb mennyiségű fa szállítása tekintetében.

Csehszlovákiában megkezdődött a komlószüret. Két nap előtt megkezdődött Csehszlovákiában a komlószüret. Az eddigi eredmények szerint az idén kevesebb lesz a komlótermés, mint tavaly. A saaji piacon 50 kilónként 850-900 csehszlovákiai árat fizettek a komlóért.

Olaszország külkereskedelme az idei év első hét hónapjában. Olaszország (a gyarmatok nélkül) az idei év első hét hónapjában 6.799 millió lira értékű árut hozott be külföldről a tavalyi 8.027 millió lírával szemben, ugyancsak ez idő alatt a kivitel 4.484 millió lira volt a tavalyi 4.332 millióval szemben. A behozatalt többlet tehát 2.315 millió lira a tavalyi 3.695 millió lírával szemben.

Szeptember elseje és 12-e között lesz az idei lyublyanai nagyvásár. Az évente megismétlődő nagyszabású, lassan már európai hírnévre szert tevő lyublyanai őszi nagyvásárt az idén szeptember elseje és tizenkettőike között tartják meg. Az »Őszi Lyublyana« rendszerint a tavaszi lyublyanai nagyvásárok ipari és gyáripari kiállítását egészíti ki. Az idei őszi lyublyanai vásár a vásártér teljes területét betölti, nem kevesebb, mint 40.000 négyzetméteres területen sorakozik fel majd az érdekes és színpompás kiállítás anyag. A vásár keretében nemzetközi foto kiállítás, állami fajkutya kiállítás, valamint a művészet, az ipar és gyáripar kiállítása is lesz. Az ipari és gyáripari kiállítás mindent felölel, szeptember 11-én harmonikus hangverseny is lesz. A jugoszláviai államvasutakon ötvényszalagos kedvezményben részesülnek a lyublyanai vásár megtekintői. A kiállításra utazók a kiinduló állomáson megváltják a jegyüket, valamint a sárgaszínű vasuti igazolványt (2 dinárba kerül), lebélyeztetik a vásár pénztáránál, ahol megveszik a személyi vásárigazolványt és hitelesítik ottlétüket. Ezek ellenében díjtalan visszautazást biztosítanak a vásár látogatóinak. A kedvezményes odautazás augusztus 17-től szeptember 12-ig tart, a visszautazás szeptember elsejétől 17-ig. A kiállítás anyaga, valamint az előző évek sikeres vásárai biztosítják, hogy az idei lyublyanai vásár is a legteljesebb érdeklődésre és látogatottságra tarthat számot.

együtt ültek Erzsébettel a tó partján. Mindketten kézimunkáztak.

Egyik sem beszélt a másikhoz, amint az már az utóbbi időben gyakran megtörtént köztük.

Egyszerre csak egy szolga jelent meg, aki üzenetet hozott Grusának.

Grusa felállt helyéről.

— Bocsáss meg Erzsébet — szöjt — de a kastélyba hivatalnak! Legkésőbb egy félóra múlva ismét itt leszek!

És anélkül, hogy Erzsébet válaszát megvárta volna, eltávozott.

A fiatal nő pedig ölébe ejtve kézimunkáját és hosszasan tekintett utána a távozó Grusának.

Amidőn azután a hercegnő alakja teljesen eltűnt szemei elől, keservesen felsóhajtott:

— Hogy fog ez végződni — kérdé önmagát Erzsébet — és én még csak nem is védekezem e veszedelem ellen, amely oly rohanva közeledik! Még két hét és egy oly férfival kell az oltár elé lépnem, akit nem szeretek.

Erzsébet ezután ismét elmélyedt munkájában és észre sem vette, hogy Dimitrij közeledik feléje, hogy a kis kerti házba lépjen.

Csak akkor vette észre a belépőt, amidőn az ajtó kinyílt és megállott előtte.

Erzsébet elhalványodott, amidőn a fiatal őrnagyot megpillantotta.

Dimitrij azonban hozzája lépett és boldogságtól sugárzó arccal kezét szorított vele.

— Ezer szerencse, hogy végre egyedül találom kegyedet Erzsé-

bet, — szöjt Dimitrij — megengedi nekem, mint az ön jegyesének, hogy maga mellett helyet foglaljak?

— Nincs jogom itt semmit megtiltani, vagy megengedni — felelé Erzsébet, — de arról biztosíthatom, hogy igazán örvendek, ha önnel egy kissé elbeszélgethetek.

— Istenem, hisz oly ritkán kínálkozik alkalom arra, hogy négyszemközt beszélgethessünk — felelé a fiatal őrnagy, közben elfoglalva a széket, amelyen az előbb még Grusa ült — így természetesen, amidőn akarata ellenére vagyunk jegyesek. Önnek nem kellemetlen, hogy négyszemközt nem beszélgethetünk! De minő borzasztó volna, ha mi szerelmesek lennénk egymásba!

— Csodálom az ön éleslátását — felelé Erzsébet őszinte hangon — tehát ön is belátja, hogy Grusa nem mondta az igazat, amidőn az én nevemben...

Dimitrij egy elutasító kézmozdulattal félbeszakította Erzsébetet.

— Engedje meg kisasszony, — felelé szinte bosszusan — de hát csak nem gondolta egy pillanatig is azt, hogy én elhiszem! Oh én egy cseppet sem becsülöm túl magamat! Tudom nagyon jól, hogy ön nem szeretett engem akkor, amidőn barátságából Grusáért azt az áldozatot hozta és kifogásainkat helybenhagyta! De higye el nekem Erzsébet kisasszony, hogy én akkor is ugyanazon érzelmekkel viseltem már kegyed iránt, mint ma! Attól a perctől fogva, amidőn szerencsém volt kegyedet

házunkban megismerhetni, érdeklődtem ön iránt és hosszú betegségem alatt kínálkozott alkalom arra, hogy megbecsülni is tudjam kegyedet. Erzsébet, tudom nagyon jól, hogy ama borzalmas hazugság által, amellyel Grusát megmentettük, örökké egymáshoz letünk láncolva, mert hiába, vissza nem léphetünk! A legkisebb vonatkozás dühöngővé tenné atyámat és tisztán átlátná a helyzetet, amelynek szomorú hőse én vagyok! Legyünk tehát tisztába érzelmeinkkel! Kisasszony én esküszöm önnek arra a szeretetre, amellyel atyám iránt viseltem, hogy én önt szeretem és az egész életen keresztül vezetni akarom önt! Azt akarom, hogy ön igazán boldog legyen és csak arra az egyre kérem, hogy legyen irgalmas irántam és ajándékozzon meg egy kis vonzalommal!

— Szegény barátom — felelé Erzsébet szomorúan — nem tudok, nem szabad úgy válaszolnom, ahogy ön azt szeretné. Ez a házasság, amelyet én már sajnos el nem kerülhetek, végtelenül boldogtalanná tesz engem.

— Erzsébet ne mondja ezt!

— Pedig úgy van.

— De miért...

— Mert — — — mert — — — én mást szeretek!

Az őrnagy szinte összerezgett, amint e szavakat hallotta, de anélkül, hogy érdeklődött volna a férfi neve iránt, így folytatta:

— Oh Istenem, hát lehetetlen volna nekem, hogy én, akit én végtelenül szeretek, imádok, meg-

nyerjem? Hát nem volna-e ez végtelenül szomorú, ha ez lehetetlen volna?

— Lehetetlen őrnagy!

— Az Istenért Erzsébet, ne foszson meg az utolsó reményétől.

— Oh...

— Ugy hát engedje meg, hogy egy kézcsokkal fejezzem ki hálámat ön iránt, ama önzetlen áldozatért, amellyel engem megmentett.

Dimitrij ezzel megfogta Erzsébet kezét és egy forró csókot nyomott rá, amely azonban nem a baráti hála, hanem az igaz szerelem kifejezése volt.

— Hát nem volna-e elegendő, ha igaz barátságra lépniék — szöjt rövid idő múlva Bach Erzsébet a férfihez, akivel rövid idő múlva házasságra kell lépnie.

— Remélem, hogy a baráti szeretet megvan közöttünk? De mondhatom, kedves Erzsébet kisasszony, hogy azt nem kényszerítem senkire! Egy igazi gavallérral, Turbetskojjal van dolga önnek!

Erzsébet megkönnyebbülten lélegzett fel:

— Köszönöm!

A herceg azonban szótlánul ült tovább helyén és vizsgálódó szemekkel gyönyörködött menyasszonya alakjában.

De egyszerre csak kinyílt az ajtó és ismét Grusa lépett be rajta.

Az őrnagy felállott helyéről és bocsánatot kérve a hölgyektől, eltávozott.

(Folytatjuk)

□ **Elutasították a petrovgrádi kereskedők egyesületének felebbezését.** Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi kereskedőegyesület megfelebbezte a báni hivatalhoz a petrovgrádi adókövető bizottság kereskedő tagjainak kinevezését, akiket a kereskedelmi és gyáripari kamara előterjesztésére neveztek ki. A felebbezés szerint mindkét kereskedő, Misljanov Nikola és Radanov Radicev Dragolyub fűszerkereskedő és így nem képviselhetik teljes mértékben a kereskedőtársadalom érdekeit. A felebbezéssel most foglalkozott a báni hivatal és döntésében megállapította, hogy a kamara a törvényes előírásoknak megfelelő személyeket terjesztett elő és így a felebbezésnek nincs helye. A báni hivatal döntése alapján a kereskedők adókövető tárgyalásain az eredetileg kinevezett kereskedők képviselik a kereskedők érdekeit. A kereskedők kereseti adókövetési tárgyalásait egyébként pénteken kezdték meg.

Tőzsde

BEOGRÁDI ÉRTÉKTŐZSDE

London (egy font) 214.04—211.98, Páris (100 frank) 120.16—118.72, Newyork (100 dollár) 4352.95—4316.63, Genf (100 svájci frank) 1003.52—996.45, Milánó (100 líra) 231.13—228.04, Prága (100 esk) 151.03—149.93, Amszterdam (100 hol. frt) 2394.76—2380.16, Berlin (100 márka) 1755.91—1742.03, Brüsszel (100 belga fr.) 738.72—733.65, Szaloniki (100 drachma) —29.30, Varsó (100 zloti) 825.72—819.22, London magánkliring 238.80—237.20, Berlin magánkliring 1459.65—1439.65.
— **Allampapírok:** 7%-os beruházási kölcsön 100—99.50, 7%-os stabilizációs kölcsön —98, 7%-os Hip. bank kötvény —99, kötés 100, 8%-os külföldi kölcsön —98.25, 7%-os agrárkölcsön 63—62.50, 2 és fél %-os Ratna Seta 484.25—484, kötés 484, 6%-os béglük 93—92.50, 6 %-os dalmát agrár 92—91.50, kötés 91.75. — **Részvények:** Narodna Banka 7300—7275, Agrarna Banka 235—233.50 kötés 235.

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, 79—80 kgos 2%-os szerémi 147—149, szlavóniai 150—152. Arpa, bácskai 64—65 kgos 142.50—147.50, szerémi 64—65 kgos 142.50—147.50, Zab, bácskai, szerémi és szlavóniai 125—127.50. Tengeri, bácskai 127—129, bánáti 125—127, bánáti vrsaci paritásban 127—129, Indiai paritásban 127—129. Buzaliszt, bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 255—265, kettős 235—245, ötös 215—225, hatos 195—205, hetes 165—175, hét és feles 125—130, nyolcas 110—115. Szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 250—260, kettős 230—240, ötös 210—220, hatos 190—200, hetes 160—170, hét és feles 125—130, nyolcas 110—115. **Buza-korpa,** jutazsákokban bácskai 95—97.50, szerémi 92.50—95, bánáti 92.50—95. — **Sertészsír** 25 kilós kannákban 1325—1350. Irányzat: változatlan. Forgalom: közepes.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Zab, bácskai vasut 120—122, szerémi és szlavóniai 118—120. Arpa, bácskai 63—64 kgos 140—145, szerémi 63—64 kgos 140—145. Tengeri, bácskai vasut prompt 127—129, szerémi vasut prompt 128—130. Buzaliszt, nullás gg és g 255—265, kettős 235—245, ötös 215—225, hatos 195—205, hetes 165—175, nyolcas 110—115. **Korpa,** prompt, bácskai 95—97.50, szerémi 92.50—95. **Sertészsír,** új nagyhordókban 13.75—14.75, új kishordókban 13.75—14.75, kannában bruttó nettóért 12.50—13.50. **Füstölt szalonna** 14—15, sózott szalonna pofa és hasalja nélkül 13—14. Irányzat: változatlan. Forgalom: 62 vagon.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZARLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 7.15—7.70, Prága 64.80—65.20, Berlin 563—567, London 670.
Zürich. Beograd 10, Páris 11.94.44, London 21.30, Newyork 436 háromnyolcad, Brüsszel 63.62.5, Milánó 22.96, Amszterdam 238.75, Berlin 174.90, Prága 15.05, Varsó 82.25, Bukarest 3.23.

SPORT

Kedden sorsolják ki az őszi bajnoki fordulót

A noviszádi alszövetség hírei

Az alszövetség fegyelmi bizottsága szerdán este megtartott ülésén felfüggesztette a következő futballisták játékjogát: Markovics és Dotlics Zsifkó (Isztra), valamint Ifkov Gligorije (csurugi Hajduk). A noviszádiak kihallgatása augusztus 31-én lesz, a csurugi játékost az egyesülete hallgatja ki.

Az igazgatótanács elfogadta Mika Gyuragin (csurugi Hajduk) lemondását a tanácsban viselt tisztségéről és helyébe Miladinovics Szvetozár noviszádi báni tiszviselőt választották meg.

Felfüggesztette a tanács a titeli Gragyanszki játékjogát mindaddig, amíg a Zrinyszkinek ki nem fizeti 100 dináros tartozását, továbbá a mitrovicai Gra-

gyanszki és a kiszácsi Tátra játékjogát mindaddig, míg a palánkai Szlogának ki nem fizeti a 350 illetve 250 dináros tartozását. A pasicevói Obilicsot és a zsabalyi Boracot törlik az alszövetség tagjai sorából, ha a jövő héten nem fizeti ki a kulai Hajduknak illetve az adai Radnicskinak 250—350 dináros tartozását.

A sabáci Radnicskit ideiglenes tagnak felvették az alszövetségbe.

Az igazgatótanács értesíti az egyesületeket, hogy az őszi bajnoki forduló sorsolását kedden, augusztus 30-án, este 8 órakor ejtik meg az alszövetség helyiségében. Erre az ülésre minden egyesület 1—1 megbízottat küldhet.

Bitókiülés a szuboticei alszövetségben

A vasárnapi bajnoki mérkőzésekre a szuboticei alszövetség bíróbizottsága a következő játékvezetőket jelölte: Bezdáni SE—Szlávia Terzin, Zrinyszki—Sport Rudics, Bunyevác—SZMTC Tönköly, OSC—JSK Neverkla, Szentai AK—Gragyanszki László, Dulcisz—Jugoszlaven Sonnenberg, Tri Zvezde—Sport Varga, Szrpszkimileticsi SK—Szloga Szabó. Szombori AK—ZsAK Knezsevics, Szvetozármileticsi SK—Csonoplyai SK Tamásy, adai Radnicski—Adai SK Jovanovics, Obilics—B. Gradistei AK Beleszlin, Krivaja—VSC Feiss, Sziváci SK—Csantaviri AK Mihók.

TENISZ

A Puncsec—Kukulyevics pár Amerikában nagy meglepetésre vereséggel mutatkozott be. A brooklyni versenyen ugyanis a meglehetősen ismeretlen Babbitt—Guersey pár 6:2, 10:8, 8:6 arányban győzött a jugoszláv pár ellen.

Lemberg—Zagreb 3:2. A városközi mérkőzés utolsó napján Kovács Hella jugoszláv bajnoknő 3:6, 6:3, 5:7, 6:2 arányban győzött Holca ellen, Mitics pedig 6:1, 0:6, 6:3 arányban a volt osztrák Bawarowski ellen s így végeredményben Lemberg, amely az első két napon 3:0-ra vezetett, csak 3:2 arányban győzött. Kovács Hella és Mitics, mint tegnap már megirtuk, Lembergől Budapestre utaztak.

Magyarország 3:1-re vezet az Olaszország elleni tenisz KK-mérkőzésen. A második napon mindkét párost a magyarok nyerték a következő eredményekkel: Gábory, Asbóth—Kucel, Vidó 4:6, 6:3, 6:4, 6:0 és Szigeti, Dallos—Canepelle, Martinelli 2:6, 6:1, 6:3, 6:2.

A budapesti nemzetközi teniszversenyen tegnap a következő érdekesebb eredmények voltak: Sznopek (magyar) —Vidó (olasz) 9:7, 6:2 Horn (német) —Szilvassy Edit 4:6, 6:0, 6:0, Mitics (jugoszláv)—Straub Elek (magyar) 6:0, 6:2, Mitics—Csikós 8:6, 6:1, Kovács Hella (jugoszláv)—Popp 2:6, 6:2, 6:0, Flórián Alice (jugoszláv)—Ocskay w. o.

Rövid sport hírek

A IX. Balkán-játékok érdekesebb mozzanatairól filmfelvételt készítenek Bogolyub Krejesik tanár vezetésével.

A Beograd—Zagreb városközi atlétikai versenyt bizonytalan időre elhalasztották. Zagreb ugyanis fel akarta venni a műsorba az 5000 m síkfutást is, amit Beograd ellenzett s így inkább lemondták az egész versenyt.

Az Újpesti TE a magyar vízipóló-bajnokság utolsó mérkőzésén 5:1 (1:0) arányban győzött a BEAC ellen. Góldobók: Bozsi (3) és Németh (2) illetve Lengyel (BEAC).

A magyar válogatott, amely december 7-én Skóciával mérkőzik, utban Glasgow felé december 4-én Lille-ben is játszik egy mérkőzést.

Sárosi dr. vasárnap még nem játszik a Ferencváros bajnoki mérkőzésén. Helyette a fiatal Jakab irányítja majd a zöldfehér csatársort.

Szeptember elsején magyar—csehszlovák válogatott ökölvívó verseny lesz Budapesten, a Fővárosi Nagycirkuszban.

Amszterdamban a hét végén bonyolítják le a kerékpáros Európa-bajnokságot, amelyre a következő 9 állam nevezett: Hollandia, Belgium, Németország, Dánia, Spanyolország, Franciaország, Luxemburg, Svájc és Magyarország (Szekeres Béla).

A német evezős bajnokság során a nyolcast a Berliner Ruder Club nyerte.

Negyvennégy csapat nevezett az evezős Európa-bajnokságra. Jelentettük már, hogy Milánóban szeptember elején rendezik meg Európa evezős bajnokságát. A nagyszabású versenyre 44 csapat nevezett be összesen 188 evezőssel, a következő országokból: Jugoszlávia, Magyarország, Németország, Belgium, Dánia, Franciaország, Olaszország, Hollandia, Lengyelország, Svájc és Csehszlovákia.

Négy fronton küzd vasárnap a csehszlovák futball

Az a szoros sportbeli érintkezés, mely Jugoszlávia és Csehszlovákia között évek óta fennáll, vasárnap három jugoszláv-csehszlovák futballmérkőzésben jut kifejezésre. A legfontosabb meccs Zagrebban lesz a két ország válogatott csapata között, ugyanakkor a jugoszláv fővárosban Beograd—Prága, a csehszlovák fővárosban pedig Prága—Zagreb városközi mérkőzést rendeznek.

A jugoszláv válogatott összeállítását tegnap már közöltük, a csehszlovák tizenegy így fest:

Burkert — Kostyálek, Cstiroki — Prucha, Boucek, Kopeczky — Riha, Szenczky, Bican, Bradács és Nejedly.

Beograd csapatát Prága ellen az alszövetségi kapitány így állította össze:

Puchar — Angyelkovics, Lukics — Knezsevics, Kecskés, Gyokics — Glicovics, Vujadinovics, Tomasevics, Bozsovics és Szárics.

Az említett három mérkőzésen kívül a csehszlovák futball negyedik válogatott mérkőzése Rigában lesz, ahol a csikócsapat játszik Lettország legjobb tizenegyé ellen.

A felhíggított szuboticei válogatott kévés filátással indul Oszijekre

Jánjics és Rajicskovics beteglistára kerültek — Két »gyenge« mérkőzéssel indul vasárnap a szuboticei elsőosztályú bajnokság

A szuboticei csapatok vasárnap két fronton küzdenek. A Bácska, a ZsAK és a SzAND játékosai a válogatott csapat keretében Oszijekre rándulnak át, négy másik elsőosztályú együttes pedig már bajnoki mérkőzéseket játszik.

A szuboticei válogatott csapat erősen felhíggított indul Oszijekre. Ugyanis a még az elmúlt vasárnap is gyengén szereplő csapatból két játékos fog hiányozni: Jánjics és Rajicskovics, akik beteget jelentettek. Szegedinszki Nestor alszövetségi kapitány ilyen akadályok mellett természetesen csak gyengébb »minőségű« együttest tudott kiállítani, amely nehezen fogja megállani a helyét Oszijeken. Szubotica felállítását a következő: Páncsis — Hampelics (Bácska), Kenyeres — Kanazir (ZsAK), Sárcsevics, Kopunovics I (Bácska) — Demeter, Kórasz II (Szand), Bogesics (Zsak), Vidakovics (Bácska), Crnjakovics (Zsak). Tartalékok: Vujkovics III és Sabanov (Bácska).

Ugyancsak vasárnap kezdődik Szubotican az elsőosztályú bajnokság is. Miután az élcspatok a válogatott meccs miatt nem játszanak, csak a közép és véghelyezésű csapatok indulnak Izdelemben. A két mérkőzés keretében a Zrinyszki a Sport csapatával, az SZMTC pedig a Bunyeváccal játszik. Az előbbi mérkőzést előreláthatólag a Szandpályán játszák le, míg az SZMTC—Bunyevác meccs színhelye a Bácska sporttelepe lesz.

KUGLI HIREK

A Zanatlia nyerte a Kott-serleget. Szerdán este fejeződött be a hetek óta folyó Kott-serlegturna, amelyen a Zanatlia, Radnicski, Krámer, Livnicár, Frohsinn és Famunkások csapata vett részt. A torna győztese a Zanatlia lett. Augusztus 27-én, szombaton este félkilenc órai kezdettel a fenti hat egyesület nagy serlegavató társasvacsorát rendez, amelyre minden kuglibarátot szívesen látnak. Részvételi díj személyenként 10 dinár, jelentkezni ma estig lehet a Kott-vendéglőben. A vacsorát reggelig tartó tánc követi.

Százharminc iparos jelentkezett a szuboticei kiállításra

A Szokol-palotában rendezik meg az ipari, gyárparipart és mezőgazdasági kiállításokat

A szuboticei gazdasági élet felvirágoztatására alakult egyesület a legutóbbi napokban élénk munkásságot fejtett ki az október 8-án megnyíló gazdasági hét előkészítésére. A rendezőbizottság kedden este ülést tartott, amelyen a kereskedők és gyárpariparosok megbízottjain kívül Vukovics Géza, az ipartestület főtitkára és a mezőgazdasági érdekeltségek képviselői is megjelentek. Az ülésen beszámoltak az eddigi szervezési munkálatokról és a referátumokból kitént, hogy az idei Szuboticei Hét mindenképpen méltó megnyilvánulása lesz a város gazdasági életének, mert a kereskedők túlnyomó többsége csatlakozott a mozgalomhoz, a gyárpariparosok egyesülete is részt vesz a kiállításon, sőt a szuboticei kisiparosok közül is már eddig százharmincan jelentették be részvételüket. A szőlészeti, borászati, méhészeti kiállítás is magyszabásúnak ígérkezik, sőt a mezőgazdák is részt vállaltak a mozgalomban és örömmel fogadták a rendezőbizottságnak azt a tervét, hogy

szántási bemutató keretében ismertessék meg a bel- és külföldi ekegyárak készítményeit.

A rendezőbizottságnak a kiállítók nagy számának megfelelően sikerült alkalmas épületről gondoskodnia. A gazdasági hét idejére kibérelték a Szokol-palotát, amelynek hatalmas terméiben elegendő hely lesz egy a mezőgazdasági, mint az ipari kiállítások befogadására. A gazdasági hét látogatói számára ötvényszázalékos vasuti utazási kedvezményt eszközölnek ki, amelynek megszerzése érdekében a szuboticei rendezőbizottsággal egyetemben

a noviszádi kereskedelmi és iparkamara is megtette a lépéseket.

Az ülésen elhatározták még, hogy előnyöket biztosítanak azoknak a kereskedőknek és iparosoknak számára, akik csatlakoztak a gazdasági héthez és megvédik érdekeiket azokkal szemben, akik kivonják magukat a szuboticei gazdasági köröknek ebből az egyetemes megmozdulásból.

Németországban félmillió, Franciaországban tizenháromezer

Szomorú adatok a franciaországi népszaporodásról

Párisból jelentik: A francia statisztikai hivatal most tette közzé a legújabb adatokat a franciaországi népszaporodás állapotáról. Az adatok nagyon szomorú képet tartalmaznak. Az agastyánok száma száz év alatt három millióról hétmillióra emelkedett, viszont

a születések száma száz év alatt kétszáznegyvenezerről tizenháromezerre csökkent.

ami egyenesen katasztrófálisnak mondható, ha tekintetbe vesszük, hogy közben Franciaország lakossága megkétszereződött.

A lapok a statisztikai adatokat összehasonlítják a megfelelő német és olasz adatokkal és szomorúan állapítják meg, hogy míg

Németország évente félmillió, Olaszország háromszázezer lélekkel szaporodik,

ugyanakkor Franciaországban legfeljebb tizenháromezer ujszülött lát napvilágot.

Halló!!!

A TELEPI OLVASÓ ÉS GAZDAKÖR augusztus 27-én, szombaton este 9 órai kezdettel a Kraxner vendéglő nagytermében színe hozza másodszor a

Felhő Klári

3 felvonásos népszínművet. Írta Rátkay László. Rendező Szikcsák László. Helyárak: 15.—, 10.— és 8.— dinár. Jegyek elővetelben kaphatók Peikert büfében és Schinagl Antal fűszerüzletében.

Jegyek csak még korlátolt számban kaphatók!

Gyilkosság a lodzi Luna-parkban

Berlinből jelentik: A lodzi Luna-parkban egy ur rendreutasított két részeg suhancot, akik a társaságában lévő hölgyeket molesztálták.

Az egyik suhane kést rántott és markolatig döfte a mit sem sejtő ember szívébe.

A leszurt férfi azonnal meghalt, a gyilkost letartóztatták.

Munkanélküli óras mint — óraszerkezet

Párisból jelentik: Biarritzban a strandvendégek örömmel vették észre, hogy a strandon hatalmas órát állítottak fel, mely nemcsak, hogy pontosan mutatja az időt, hanem óriási méreteinél fogva messziről is látható.

Egy-egy mutatója öt méter hosszú

és az idő a nyílt tengeren vitorlázó kirándulók számára is jól leolvasható.

Az óra legnagyobb érdekessége azonban, hogy semmiféle szerkezete nincs. Egy munkanélküli öreg órásmester ül mögötte pontos zsebórával és percenként előbbreállítja a mutatókat.

Az óriási órát egyenesen arra a célra készítették, hogy a munkanélküli órásnak kenyérkereseti lehetőséget nyújtsanak.

Szombaton nyílik meg Forrai Zoltán noviszádi rajzkiállítása

Amint már jeleztük, Forrai Zoltán, a kiváló karikaturista, rajzolóművész Noviszádon műveiből kiállítást rendez.

Rajzait a Lloyd termében állítja ki

és azok szombattól kezdve egy héten át megtekinthetők. Forrai, aki legtöbb európai hírességről igen érdekes művészi karikatúrát készített, feltétlenül megérdemli, hogy műveit közönségünk figyelemre méltassa. Meggyőződésünk, hogy a metropolisokban elért sikerei után a noviszádiak tetszését is megnyerik művei.

SKÓT VICC

Két skót találkozik az uccán, az egyiknek szörnyen dagadt a képe.

— A fogad fáj?

— Rémségesen!

— Miért nem megy a fogorvoshoz?

— Majd bolond leszek, amikor a fiam két év múlva mint kész fogorvos jön haza.

— «O» — «O» — «O» — «O» — «O» — «O»

AMERIKÁBAN EGY ÉV ALATT 1900 NŐT ÍTELTEK EL, MERT A BÍRÓSÁGON FIATALABBNAK MONDTA MAGÁT

Voronov professzor nőktől gyengén keres.

Csak akad majd egy ügy, bírósági peres

S a nő, ki a másik korára is irigy, Megfiatalodik, nem kell majom mirigy.

SANYARU VENDEL

Halló!!!

FIZESSEN ELŐ

A REGGELI UJSÁGRA

Fájdalomtól megtört szívvel, de az Ur akaratában megnyugodva tudatjuk a szomorú hirt, hogy szeretett jó édesanyánk, a legjobb nagynya, dedánya, ikánya, testvér és rokon

REITER OTILIA szül. Haszler

dietének 93-ik évében, a halotti szentségek ajtós felvétele után augusztus 20-án éjjel fél 12 orakor csendesen elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait Palánkára szállították és augusztus 22-én délután 4 orakor a rom. kat. egyház szertartása szerint ott helyezték örök nyugalomra a családi sírba.

Együttal köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtetelen halottunk temetésén megjelentek, részvétnyilatkozattal, koszorú vagy virágadományokkal nagy fájdalomunkon enyhíteni igyekeztek. Noviszád—Palánka, 1938. augusztus 25.

A gyászoló Schultész, Reiter és Müller családok

Ne dobja a szemétkosátsba tavalyi tankönyveit!

Jó áron eladhatja, olcsón vehet régi és új tankönyveket.

VIG könyvkereskedés, Szubotica — Telefon 57

APRÓ-HIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár. A legkeisebb apróhirdetés ára 12 dinár. Hirdetéseket a másnapra délután 4 óráig vesszük fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli

ÁLLAST KERES

Villany- és rádiószerelő, aki jártas az összes villamossági szerelésekben, azonnalra állást keres. Cim: Weber József villanszerelő, Bácskatopola, Becsejszka ul. 25. 5252

Nagyobb vállalatnál elhelyezkedne kereskedelmi utazói gyakorlattal, perfect könyvelő, szerb, magyar, német levelező. Megkereséseket a kiadóhivatal »Komoly« jelige alatt továbbít. 5233

KERESLET

Első gimnazista fiam mellé állandó pajtásnak vállalnék teljes ellátásra egészséges keresztény ugyancsak első gimnazistát. Ellátási díj másodrendű kérdés. Nyárai Rezső, Petrovgrad. 5250

Kifutófiut felvesz Kovács József szücs, Noviszád, Kralja Petra I. 24. 5241

Városi Mozi - Szubotica

Csütörtöktől—vasárnapig:

Amerika legszebb férfja
ROBERT TAYLOR

és Hollywood legnagyobb drámai színésznoje

IRENE DUNN a

Földöntuli szerelem

című filmben

Az önfeláldozó szerelem megcázón szép himnusza

A pótműsorban: Fox híradó és a Kamera szenzáció!

Fiatal mindenés szolgál, aki kiszolgálni is tud, kiföldébe szeptember 1-re felvétetik. Cara Lazara 3., Noviszád. 5237

ELADÓ

BOR

saját termésű 1936. és 1937. évi kitűnő fehér, rizling és kövidinka minden tételben eladó. Bővebbet Vidaković Antun szenátornál, Hajduk Veljka 10., vagy szőlőtelep. Csikérija 229. 369

Eladó 3-as számú Wertheim-kassza, szállagfűrészt motorral és egy jégsekerevény. Braun fatelep, Szubotica. Telefon 122. 383

Eladó új ház 10 méter uccai fronttal. Szuboticka 35., Noviszád. Telep 5242

KÜLÖNFÉLE

DR. FILIPON CREME

a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ara helyben 12.—, vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

Szülők! Gyermekek, akik valamelyik állami iskolában megbuktak, gondos oktatással évente két osztályt végezhetnek. Forduljanak felvilágosításért a »Josephinum« középiskolai tanárok nevelő intézetéhez Zagreb, Ilica 31/II. 4729

HORDÓ, dongafa kapható Szentán Gráf Árminnál. 5134

Az arcobort nem preparálni, hanem rendszeresen ápolni kell. Daruvári krém a legjobb arcápoló. Háromsarkos nagy doboz 15 din., feles doboz 7.50 dinár. Kapható szaküzletekben.

Melyik noviszádi uricsalád volna hajlandó egy elsőrendű varrónál 8 napra vendégül látni, az írjon: »Dijtalan varrás« jeligére a kiadóhivatalba. 5254

3% agrár kötvényeket adó rendezésére szállit Sulhoff Albe, ingatlan és pénzforgalmi iroda. Ugyancsak vásárolunk bankbetétkönyveket és részvényeket. Szubotica, Dobanovacska 8. — Tel. 68. 382

Reggeli Újság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50

Telefon: 21—37, éjjel 20—58

Felelős kiadó: Andréo Dezső

A kiadóhivatal felelős vezetője: Blazsek Ferenc

Pretpiata — Előfizetés:

Egy óra 28— dinár

(kihordó útján 30 din.)

Három óra 80— dinár

(kihordó útján 86 din.)

Félévre 160— dinár

(kihordó útján 172 din.)

Ilzazi svakodnevno - Megjelenik naponta

Post. čekovni račun — Postacsekkszámia:

Zagreb, 46.692